

GRUPA ONDE
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2023 r.

Sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości
Finansowej przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej

**20
23**

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU I POZOSTAŁYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2023	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2022
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA		
Nota 4.2.-4.3. Przychody ze sprzedaży dóbr i usług	1 083 819	1 092 852
Nota 4.2.; 4.4. Koszty sprzedanych dóbr i usług	976 833	1 020 486
Zysk brutto ze sprzedaży	106 986	72 366
Nota 4.4. Koszty sprzedaży	5 248	3 907
Nota 4.4. Koszty ogólnego zarządu	48 165	46 101
Nota 4.6. Pozostałe przychody operacyjne	437	327
Nota 4.6. Pozostałe koszty operacyjne	1 190	2 675
Nota 4.2. Odwrócenie utraty/(utrata) wartości aktywów finansowych i aktywów z wyceny kontraktów z klientami	(4 547)	1 850
Nota 4.2. Zysk z działalności operacyjnej	48 273	21 860
Udział w zyskach/ (stratach) netto jednostek współzależnych wycenianych metodą praw własności	(1 125)	(771)
Nota 4.7. Przychody finansowe	3 298	5 305
Nota 4.7. Koszty finansowe	10 011	14 448
Nota 4.2. Zysk brutto	40 435	11 946
Nota 4.8. Podatek dochodowy	7 042	4 772
Zysk netto za okres obrotowy	33 393	7 174
Całkowity dochód	33 393	7 174
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)	0,61	0,13

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

		2023	2022
AKTYWA		661 491	618 019
Nota 6.2.	Wartość firmy	56	56
Nota 6.1.	Wartości niematerialne	1 441	1 508
Nota 6.1.	Rzeczowe aktywa trwałe	31 434	37 584
Nota 5.1.1.	Udzielone pożyczki	12 626	8 460
Nota 6.11.	Inwestycje ujmowane metodą praw własności	51 953	53 078
Nota 4.8.	Aktywa z tytułu podatku odroczonego	19 809	6 611
Nota 2.2.	Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	438	337
Aktywa trwałe		117 757	107 634
Nota 6.4.	Zapasy	131 442	154 259
Nota 2.2.	Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	3 804	637
Nota 2.3.	Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	191 363	195 824
Nota 6.5.	Należności z tytułu dostaw i usług	115 121	105 693
Nota 6.5.	Należności z tytułu podatku dochodowego i VAT	9 299	7 743
Nota 6.5.	Pozostałe należności	1 121	15 938
Nota 5.1.1.	Udzielone pożyczki	3 709	3 849
Nota 3.7.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	65 322	11 128
Nota 3.7.	Środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT	20 856	13 399
Nota 6.6.	Pozostałe aktywa	1 697	1 915
Aktywa obrotowe		543 734	510 385
PASYWA		661 491	618 019
Nota 3.1.	Kapitał podstawowy	1 091	1 101
Nota 3.1.	Akcje własne	-	(30 000)
	Kapitał zapasowy	273 109	255 580
	Kapitał rezerwowy	44 154	74 144
Nota 3.1.	Zyski zatrzymane	25 964	10 100
Kapitał własny		344 318	310 925
Nota 3.2.-3.4.	Zadłużenie	9 313	19 903
Nota 6.7.	Rezerwy	7 279	4 976
Nota 4.8.	Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	14 411	13 636
Nota 2.2.	Zobowiązania wobec podwykonawców - kaucje	14 001	12 660
Zobowiązania długoterminowe		45 004	51 175
Nota 3.2.-3.4.	Zadłużenie	17 337	64 307
Nota 6.7.	Rezerwy	590	904
Nota 2.2.	Zobowiązania wobec podwykonawców - kaucje	16 470	14 383
Nota 2.3.	Wycena kontraktów budowlanych - pasywa	104 718	33 254
Nota 6.9.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	92 001	130 207
Nota 6.9.	Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego i VAT	26 890	-
Nota 6.9.	Pozostałe zobowiązania	14 163	12 864
Zobowiązania krótkoterminowe		272 169	255 919

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Zyski zatrzymane	Kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2022 r.	1 101	-	239 410	44 144	49 096	333 751
Wynik netto za okres	-	-	-	-	7 174	7 174
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	7 174	7 174
Przeniesienie wyniku netto z roku poprzedniego na kapitał zapasowy i rezerwy	-	-	16 170	30 000	(46 170)	-
Nabycie akcji własnych	-	(30 000)	-	-	-	(30 000)
Stan na 31 grudnia 2022 r.	1 101	(30 000)	255 580	74 144	10 100	310 925
Stan na 1 stycznia 2023 r.	1 101	(30 000)	255 580	74 144	10 100	310 925
Wynik netto za okres	-	-	-	-	33 393	33 393
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	33 393	33 393
Przeniesienie wyniku netto z roku poprzedniego na kapitał zapasowy	-	-	17 529	-	(17 529)	-
Rejestracja umorzenia akcji własnych	(10)	30 000	-	(29 990)	-	-
Stan na 31 grudnia 2023 r.	1 091	-	273 109	44 154	25 964	344 318

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2023	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2022
PRZEŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Wynik brutto	40 435	11 946
Nota 6.1. Amortyzacja	9 070	8 090
Nota 4.7. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	(243)	(593)
Nota 4.7. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	4 386	4 808
Pozostałe korekty niepieniężne	1 025	(5 816)
Zapłacony podatek dochodowy	(5 627)	(13 126)
Nota 6.10. Zmiana stanu kapitału obrotowego	94 700	(83 356)
Przeływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	143 746	(78 047)
PRZEŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Nota 5.1.2. Wpływy z tytułu spłat udzielonych pożyczek	19 146	2 708
Wpływy pozostałe	352	182
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(4 622)	(2 440)
Nota 5.1.2. Wydatki z tytułu udzielonych pożyczek	(21 644)	(944)
Wydatki na nabycie udziałów w spółkach	(13 625)	(30 586)
Wydatki pozostałe	(8)	-
Przeływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(20 401)	(31 080)
PRZEŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Nota 3.2. Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia - kredyty i pożyczki	10 000	148 738
Nota 3.2. Wydatki z tytułu spłaty zadłużenia kredytowego - kapitał	(65 563)	(91 822)
Nota 3.2. Wydatki z tytułu spłaty zadłużenia leasingowego - kapitał	(7 486)	(5 916)
Nota 3.2. Wydatki z tytułu spłaty zadłużenia - odsetki	(6 102)	(5 436)
Nabycia akcji własnych	-	(30 000)
Wydatki pozostałe	-	(19)
Przeływy pieniężne netto z działalności finansowej	(69 151)	15 545
PRZEŁYWY PIENIĘŻNE NETTO	54 194	(93 582)
Środki pieniężne na początek okresu	11 128	104 710
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	65 322	11 128

1.	INFORMACJE OGÓLNE	7
1.1.	WPROWADZENIE	7
1.2.	PODSTAWA SPORZĄDZENIA	7
1.3.	ZASTOSOWANIE NOWYCH I ZMIENIONYCH STANDARDÓW I INTERPRETACJI:	8
2.	KONTRAKTY BUDOWLANE	12
2.1.	PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH	14
2.2.	NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH – KAUCJE	15
2.3.	UZGODNIENIE KWOT Z TYTUŁU NIEZAKOŃCZONYCH KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH	15
3.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE	17
3.1.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	17
3.2.	ZADŁUŻENIE NETTO	19
3.3.	ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK	20
3.4.	ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU LEASINGU	21
3.5.	AKTYWA STANOWIĄCE ZABEZPIECZENIA ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU ZADŁUŻENIA	21
3.6.	AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	22
3.7.	ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	22
4.	NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z WYNIKU	23
4.1.	ALTERNATYWNE MIERNIKI WYNIKÓW	23
4.2.	SEGMENTY SPRAWOZDAWCZE	24
4.3.	PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	27
4.4.	KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	27
4.5.	KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	28
4.6.	POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	28
4.7.	PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	28
4.8.	OPODATKOWANIE	29
5.	INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	31
5.1.	AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	31
5.1.1.	UDZIELONE POŻYCZKI	35
5.1.2.	AKTYWA FINANSOWE – UDZIELONE POŻYCZKI	35
5.2.	ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM	36
5.2.1.	RYZYO RYNKOWE – RYZYKO WALUTOWE	36
5.2.2.	RYZYO RYNKOWE – RYZYKO STÓP PROCENTOWYCH	37
5.2.3.	RYZYO KREDYTOWE	38
5.2.4.	RYZYO PŁYNNOŚCI	40
5.2.5.	RYZYO KLIMATYCZNE	40
6.	NOTY POZOSTAŁE	41
6.1.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	41
6.1.1.	KWOTY ZOBOWIĄZAŃ UMOWNYCH ZACIĄGNIĘTYCH W CELU NABYCIA RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	44
6.2.	WARTOŚĆ FIRMY	44
6.3.	UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW TRWAŁYCH	45
6.4.	ZAPASY	45
6.5.	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE	46
6.6.	POZOSTAŁE AKTYWA	47
6.7.	REZERWY	48
6.8.	SPRAWY SPORNE	49
6.9.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ ZOBOWIĄZANIA POZOSTAŁE	51
6.10.	WYJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	51
6.11.	STRUKTURA GRUPY	52
6.12.	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	55
6.13.	ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	56

1. INFORMACJE OGÓLNE

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. WPROWADZENIE

Jednostka Dominująca w Grupie ONDE - ONDE S.A. (dawniej: Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowo-Inżynierskiego S.A.) jest spółką akcyjną powstałą 25.09.1998 r. Spółka wpisana jest do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000028071. Wpisu dokonał Sąd Rejonowy w Toruniu, Polska: VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 18.07.2001 r.

Siedziba Spółki ONDE S.A. znajduje się w Toruniu, przy ulicy Wapiennej 40, w Polsce.

Głównym przedmiotem działalności Grupy ONDE są roboty związane z budową i remontami dróg (PKD 42.11 Z) oraz budowa i dewelopment farm wiatrowych i fotowoltaicznych (PKD 42.99), a podstawowym miejscem prowadzenia działalności jest Polska.

Grupa ONDE S.A. należy do Grupy Erbud i jest od niej zależną. Podmiotem kontrolującym Grupę na najwyższym poziomie jest również Erbud S.A. Spółka ONDE S.A. jest notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie od 2021 roku.

1.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA

Stwierdzenie o zgodności z MSSF

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2023 r. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską (dalej „MSSF”).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości podane są w tysiącach (chyba, że zaznaczono inaczej). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według zasady kosztu historycznego, za wyjątkiem inwestycji w jednostkach współzależnych wycenionych metodą praw własności.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd w dniu 26 marca 2024 r.

Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

Wpływ konfliktu w Ukrainie

Po inwazji Rosji na Ukrainę zarówno cały świat, jak i Polska, stanęły w obliczu kryzysu paliwowego oraz słabnących giełd i walut krajów ościennych. Ceny surowców i ich dostępność stały się dużo większym problemem w branży budowlanej niż zagrożenia związane z COVID-19.

Zarząd na bieżąco monitoruje wpływ sytuacji polityczno-gospodarczej w Ukrainie i w Rosji oraz w Białorusi na działalność Grupy ONDE. Od ponad roku mamy do czynienia ze wzrostem cen materiałów budowlanych i robocizny na rynku polskim. Spółka na bieżąco uwzględnia ryzyko wzrostu cen materiałów i robocizny w przygotowywanych kalkulacjach. Zarząd podejmuje działania w celu zmniejszenia wpływu szoku cenowego spowodowanego konfliktem w Ukrainie, takie jak dywersyfikacja działalności pod kątem geograficznym, jak i segmentowym, jednocześnie negocjując warunki kontraktów ze zleceniodawcami.

Wycena do wartości godziwej

W wycenie do wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania, Grupa bierze pod uwagę właściwości danego składnika aktywów lub zobowiązań, jeżeli uczestnicy rynku biorą te cechy pod uwagę przy wycenie aktywów lub zobowiązań na dzień wyceny. Grupa klasyfikuje zasady pomiaru wartości godziwej wykorzystując hierarchię wartości godziwej odzwierciedlającą wagę danych źródłowych wykorzystywanych do wyceny, zgodną z zapisami MSSF 13.

1. INFORMACJE OGÓLNE

Na poszczególne dni bilansowe Grupa nie posiada pozycji wycenianych do wartości godziwej lecz ujawnia wartość godziwą w odniesieniu do pozycji wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Przeliczanie pozycji w walutach obcych

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Walutą funkcjonalną Grupy i walutą prezentacji sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN).

Transakcje w walutach obcych wykazuje się w księgach na moment początkowego ujęcia w wartości przeliczonej na złote według kursu średniego NBP z dnia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie, przy zastosowaniu obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów.

Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

1.3. ZASTOSOWANIE NOWYCH I ZMIENIONYCH STANDARDÓW I INTERPRETACJI:**Zastosowane nowe i zmienione standardy i interpretacje:**

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano następujące nowe standardy oraz zmiany do obowiązujących standardów, które weszły w życie w 2023 r.:

a) MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz zmiany do MSSF 17

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 r., natomiast zmiany do MSSF 17 opublikowano 25 czerwca 2020 r.

MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpił obowiązujący dotychczas MSSF 4, który zezwalał na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. Nowy standard zasadniczo zmienia rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi; niemniej jednak zakres standardu nie jest ograniczony jedynie do firm ubezpieczeniowych, a umowy zawierane przez podmioty inne niż firmy ubezpieczeniowe mogą także zawierać element spełniający definicję umowy ubezpieczeniowej (jak zdefiniowano w MSSF 17).

b) Zmiana do MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”

Zmiana dotyczy wymogów przejściowych w związku z zastosowaniem po raz pierwszy MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Celem zmiany jest zapewnienie użyteczności informacji finansowych dla inwestorów w okresie pierwszego zastosowania nowego standardu wprowadzając określone uproszczenia w odniesieniu do prezentacji danych porównawczych.

Zmiana dotyczy wyłącznie zastosowania nowego standardu MSSF 17 i nie ma wpływu na żadne inne wymogi zawarte w MSSF 17.

c) Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz wytyczne Rady MSSF w zakresie ujawnień dotyczących polityk rachunkowości w praktyce

Zmiana do MSR 1 wprowadza wymóg ujawniania istotnych informacji dotyczących zasad rachunkowości, które zostały zdefiniowane w standardzie. Zmiana wyjaśnia, że informacje na temat polityk rachunkowości są istotne, jeżeli w przypadku ich braku, użytkownicy sprawozdania finansowego nie byłoby w stanie zrozumieć innych istotnych informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym. Ponadto, dokonano również zmian wytycznych Rady w zakresie stosowania koncepcji istotności w praktyce, aby zapewnić wytyczne dotyczące stosowania pojęcia istotności do ujawnień dotyczących zasad rachunkowości.

1. INFORMACJE OGÓLNE

d) Zmiany do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

W 2021 r. Rada opublikowała zmianę do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” w zakresie definicji wartości szacunkowych. Zmiana do MSR 8 wyjaśnia, w jaki sposób jednostki powinny odróżniać zmiany zasad rachunkowości od zmian wartości szacunkowych.

e) Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”

Zmiany do MSR 12 precyzują, w jaki sposób rozliczać podatek odroczony od transakcji takich jak leasing i zobowiązania z tytułu wycofania z eksploatacji. Przed zmianą do standardu istniały niejasności co do tego, czy ujęcie równych kwot aktywa i zobowiązania dla celów księgowych (np. początkowe ujęcie leasingu) pozostające bez wpływu na bieżące rozliczenia podatkowe powoduje konieczność ujęcia sald podatku odroczonego czy też zastosowanie ma tzw. zwolnienie z początkowego ujęcia (ang. initial recognition exemption), które mówi, że nie ujmuje się sald podatku odroczonego, jeśli ujęcie składnika aktywów lub zobowiązań nie ma wpływu na wynik księgowy lub podatkowy na moment tego ujęcia. Zmieniony MSR 12 reguluje tę kwestię wymagając ujęcia podatku odroczonego w powyższej sytuacji poprzez wprowadzenie dodatkowego zapisu, że zwolnienie z początkowego ujęcia nie ma zastosowania, jeżeli jednostka jednocześnie rozpoznaje składnik aktywów i równoznaczny składnik zobowiązań i każdy z nich tworzy różnice przejściowe.

f) Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”: globalny minimalny podatek dochodowy (Pillar Two)

W maju 2023 r. Rada opublikowała zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” w odpowiedzi na globalne regulacje w zakresie minimalnego podatku dochodowego Filar II (ang. "Pillar Two") wydanych przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) w związku z międzynarodową reformą podatkową. Zmiana do MSR 12 przewiduje czasowe zwolnienie z wymogu ujmowania podatku odroczonego wynikającego z uchwalonego prawa podatkowego, które implementuje modelowe zasady Filaru II. Spółki mogą zastosować wytyczne zmienionego standardu MSR 12 od razu, natomiast dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 r. lub później wymagane jest zamieszczenie określonych ujawnień. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

Zmiany te w ocenie Zarządu nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Spółkę:

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Spółka nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

a) Zmiana do MSSF 16 „Leasing”

We wrześniu 2022 r. Rada zmieniła standard MSSF 16 „Leasing” uzupełniając wymogi dotyczące późniejszej wyceny obowiązania leasingowego w przypadku transakcji sprzedaży i leasingu zwrotnego, w sytuacji, gdy spełnione są kryteria MSSF 15 i gdy transakcję należy ująć jako sprzedaż.

Zmiana wymaga od sprzedawcy-leasingobiorcy późniejszej wyceny zobowiązań leasingowych wynikających z leasingu zwrotnego w taki sposób, aby nie ujmować zysku lub straty związanej z zachowanym prawem do użytkowania. Nowy wymóg ma szczególne znaczenie w przypadku, gdy leasing zwrotny obejmuje zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stawki, gdyż opłaty te są wyłączone z „płatności leasingowych” w myśl MSSF 16. Zmieniony standard zawiera nowy przykład, który ilustruje zastosowanie nowego wymogu w tym zakresie. Zmiana obowiązuje począwszy od 1 stycznia 2024 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

1. INFORMACJE OGÓLNE

b) Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”

W 2020 roku Rada opublikowała zmiany do MSR 1, które wyjaśniają kwestię prezentacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe. W październiku 2022 r. Rada wydała kolejne poprawki do standardu MSR 1, które adresują kwestię klasyfikacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe, w odniesieniu do których jednostka zobowiązana jest spełniać określone wymogi umowne tzw. kowenanty. Zmieniony standard MSR 1 stanowi, że zobowiązania są klasyfikowane jako krótko- lub długoterminowe w zależności od praw istniejących na koniec okresu sprawozdawczego. Na klasyfikację nie mają wpływu ani oczekiwania jednostki ani zdarzenia po dniu sprawozdawczym (na przykład rezygnacja z kowenantu lub jego naruszenie).

Opublikowane zmiany obowiązują dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2024 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

c) Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” i MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” – ujawnianie informacji na temat umów finansowych z dostawcami (“supplier finance arrangement”)

W maju 2023 r. Rada opublikowała zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”. Zmiany do standardów wprowadzają wymogi w zakresie ujawnień na temat umów finansowania dostawców. Zmiany te wymagają ujawnienia specyficznych informacji dotyczących umów finansowych z dostawcami jednostki, aby umożliwić użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę wpływu tych umów na zobowiązania i przepływy pieniężne jednostki oraz ekspozycję jednostki na ryzyko płynności. Niniejsze zmiany mają na celu zwiększenie przejrzystości ujawnianych informacji o ustaleniach dokonanych z dostawcami. Zmiany nie wpływają na zasady ujmowania i wyceny, a jedynie na wymogi dotyczące ujawniania informacji. Nowe obowiązki informacyjne będą obowiązywać dla rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2024 r. lub później.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

d) Zmiany do MSR 21 “Skutki zmian kursów wymiany walut obcych”

W sierpniu 2023 r. Rada opublikowała zmiany do MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych”. Wprowadzone zmiany mają ułatwić jednostkom ustalenie, czy dana waluta jest wymierna na inną walutę oraz oszacowanie natychmiastowego kursu wymiany, w przypadku braku wymienialności danej waluty. Ponadto, zmiany do standardu wprowadzają dodatkowe ujawnienia w przypadku braku wymienialności walut na temat sposobu ustalenia alternatywnego kursu wymiany.

Opublikowane zmiany obowiązują dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2025 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

e) MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”

Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie

z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności, z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

1. INFORMACJE OGÓLNE

f) Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykazuje pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z tylko w zakresie części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską. Zmiany te, w ocenie zarządu, nie mają istotnego wpływu na grupę.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

Grupa podpisuje umowy w cenach zryczałtowanych (stałych) na realizację kontraktów budowlanych głównie w zakresie budowy farm wiatrowych, farm fotowoltaicznych, budowy i remontów dróg. Niektóre umowy z Klientami zawierają również element zmienny wynagrodzenia w postaci kar, które mogą być nałożone na Grupę, np. w przypadku opóźnień realizacji kontraktu.

Element zmiennego wynagrodzenia koryguje cenę transakcji oraz kwotę ujmowanych przychodów, tj. Grupa ujmuje w cenie transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego tylko w takim zakresie, w jakim jest wysoce prawdopodobne, że nie nastąpi znaczące odwrócenie skumulowanej kwoty ujętych przychodów gdy niepewność związana ze zmiennością zostanie rozstrzygnięta. Spółka rozpoznaje przychody z tytułu roszczeń jedynie w sytuacji gdy posiada zewnętrzne opinie eksperckie potwierdzające zasadność rozpoznania dodatkowej kwoty wynagrodzenia w oparciu o zapisy w umowie. Do oszacowania wartości wynagrodzenia zmiennego Grupa korzysta z metody wartości oczekiwanej do oszacowania przychodów z tytułu roszczeń. Historycznie, Grupa nie ponosiła kar od swoich odbiorców oraz na żaden z dni bilansowych nie wystąpiły przesłanki do rozpoznania kar na realizowanych kontraktach. Wszelkie zmiany umowy (zmiany zakresu umowy, ceny lub obu tych składników) ujmuje się jako kumulatywną korektę przychodów.

Ze względu na specyfikę kontraktów budowlanych oraz usług świadczonych przez Grupę, we wszystkich umowach o roboty budowlane Grupa identyfikuje tylko jeden obowiązek świadczenia, do którego alokowana jest cała wartość wynagrodzenia.

Przychody i koszty z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych Grupa rozpoznaje w czasie w miarę postępu stopnia wykonywanych prac. Grupa dokonuje pomiaru stopnia wykonania kontraktu stosując metodę opartą na nakładach, tj. ustala wartość przychodów z wykonania kontraktów budowlanych w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego proporcjonalnie do stopnia realizacji danego kontraktu w drodze wyliczenia stopnia zaawansowania prac w oparciu o stosunek rozpoznanych na danym kontrakcie kosztów do całkowitego budżetu kosztów przygotowanego dla danego kontraktu. Od otrzymanej w ten sposób wielkości Grupa odlicza przychody, które wpłynęły na wynik finansowy w latach ubiegłych, uzyskując przychody z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych dotyczące bieżącego okresu. Zmiana szacunku stopnia zaawansowania realizacji umowy traktowana jest jako zmiana szacunku i wpływa na kwotę ujętego przychodu w okresie w którym dokonano zmiany szacunku stopnia zaawansowania.

W ocenie Zarządu, taki sposób pomiaru stopnia wykonania kontraktu dostarcza rzetelną informację na temat zaawansowania danego kontraktu z uwagi na bezpośrednią korelację pomiędzy ponoszonymi nakładami, a zaawansowaniem prac budowlanych, które są w istotnym stopniu realizowane również przez podwykonawców Grupy.

Jeżeli stopień zaawansowania niezakończonych usług (w tym budowlanych) lub przewidywany, całkowity koszt jej wykonania nie może być na dzień bilansowy ustalony w sposób wiarygodny, to przychód ustalany jest w wysokości poniesionych w danym okresie sprawozdawczym kosztów, nie wyższych jednak od kosztów, których pokrycie w przyszłości przez zamawiającego jest oczekiwane.

Drugostronnie, wyniki wyceny (tj. ustalenia przychodów metodą stopnia zaawansowania) ujmowane są jako „Aktywa (lub Zobowiązania) z tytułu kontraktów budowlanych”. Salda aktywów z tytułu kontraktów budowlanych są obejmowane odpisem z tytułu utraty wartości, wyliczanego analogicznie jak dla należności handlowych nieprzeterminowanych. Wszystkie aktywa z tytułu kontraktów budowlanych znajdują się w Poziomie 2 modelu utraty wartości i stosuje się do wyliczenia odpisu z tytułu utraty wartości tych aktywów uproszczone podejście na bazie matrycy (analogicznie jak dla należności handlowych). Z uwagi na sposób rozpoznawania sald z tytułu aktywów z tytułu kontraktów budowlanych, nie podlegają one wiekowaniu i są traktowane w całości jako bieżące, nieprzeterminowane.

Fakturowanie prac wykonywanych w ramach realizacji kontraktów budowlanych odbywa się zgodnie z harmonogramem określonym w umowie, zazwyczaj po zakończeniu danego etapu prac określonego w umowie. Przychody są natomiast rozpoznawane w czasie, w miarę postępu wykonywanych prac. W związku z tym, w czasie realizacji danego kontraktu budowlanego, może istnieć rozbieżność pomiędzy przychodem zafakturowanym, a przychodem rozpoznany metodą od nakładów. Wraz ze wzrostem przychodu rozpoznanego metodą od nakładów, drugostronnie wzrasta saldo „Aktywów z tytułu kontraktów budowlanych”. W momencie wystawienia faktury, księgowane są „Należności z tytułu dostaw i usług” w kwocie brutto, a kwota faktury netto pomniejsza wartość „Aktywów z tytułu kontraktów budowlanych” lub powiększa saldo „Zobowiązań z tytułu kontraktów budowlanych”. Kontrahenci w ramach kontraktów budowlanych podpisanych z Grupą zatrzymują część zapłat jako gwarancje dobrego wykonania umowy. Kwoty te ujmowane są „Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje” i podlegają zwrotowi najczęściej po zakończeniu projektu lub po zakończeniu okresu gwarancji.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

Grupa tworzy rezerwy na kontrakty z ujemną marżą w momencie zidentyfikowania przesłanek, że dany realizowany kontrakt budowlany zamknie się ze stratą (budżetowane koszty przekraczają budżetowane przychody). Rezerwy tworzone są w koszty danego okresu w pełnej wartości prognozowanej straty na danym kontrakcie i są wykazywane w bilansie w linii „Rezerwy”.

Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy Grupa ujmuje jako koszty w momencie ich poniesienia z uwagi na to, że koszty doprowadzenia do zawarcia umowy nie obciążają bezpośrednio klienta niezależnie od tego, czy umowa zostanie zawarta. Grupa udziela swoim odbiorcom jedynie gwarancji podstawowych, które nie stanowią odrębnego zobowiązania do wykonania świadczenia. Okres objęty gwarancją różni się w zależności od realizowanego kontraktu oraz elementów składowych, których dotyczy gwarancja.

Do realizacji swoich prac związanych z realizacją kontraktów budowlanych Grupa angażuje podwykonawców. W odniesieniu do prac wykonywanych przez podwykonawców Grupa działa jako główny wykonawca (ang. principal). Zafakturowane koszty z tytułu ich zatrudnienia ujmuje jako „Zobowiązania z tytułu dostaw i usług”. Zatrzymane przez Grupę części zapłat wobec podwykonawców z tytułu gwarancji dobrego wykonania umowy Grupa ujmuje w pozycji „Zobowiązania wobec podwykonawców – kaucje”.

W przypadku niektórych kontraktów budowlanych realizowanych w ramach wspólnych porozumień umownych, w których Grupa jest liderem konsorcjum lub zlecenia, Grupa oceniła, iż występuje w charakterze pośrednika w odniesieniu do prac wykonanych przez drugiego współnika, a które Grupa jako leader fakturuje na rzecz zamawiającego. Grupa określa swoją rolę jako rolę pośrednika w danym zleceniu w przypadku, gdy identyfikuje konkretne dobra oraz usługi, które mają być dostarczone, nad którymi nie sprawuje kontroli przed przekazaniem ich klientowi. W przypadku, gdy Grupa pełni rolę pośrednika, rozpoznaje przychód w momencie wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia w umownej kwocie opłaty lub prowizji będzie uprawniona w zamian za zlecenie dostarczenia konkretnych usług lub dóbr przez inny podmiot. Z uwagi na charakter zawieranych konsorcjów oraz zleceń, w których Grupa pełni rolę lidera, nie występują opisane powyżej opłaty i prowizje, stąd w Grupie nie powstaje przychód z tyt. prowizji za fakturowanie na rzecz klienta prac wykonanych przez drugiego konsorcjanta. Grupa jako przychód ujmuje wyłącznie kwoty wynagrodzenia należnego z tyt. wykonania na rzecz zamawiającego swojego zakresu prac zgodnie z polityką opisaną powyżej.

Ponadto, dla sprzedaży pozostałej, tj. materiałów (kruszywa), towarów oraz produkcji pomocniczej, Grupa rozpoznaje przychody w punkcie w czasie. Przychód ze sprzedaży pozostałej rozpoznawany jest w momencie transferu kontroli na odbiorcę, który jest zbieżny z momentem dostawy danego dobra do odbiorcy.

Termin płatności dla świadczonych przez Grupę kontraktów o usługi budowlane wynosi od 30 do 180 dni od dnia wystawienia faktury, a dla sprzedaży pozostałej wynosi zazwyczaj 30 dni od dnia wystawienia faktury. Zawierane kontrakty nie zawierają zatem istotnego elementu finansowania, za wyjątkiem kwot zafakturowanych z tytułu realizacji kontraktów budowlanych, które spłacane są w późniejszym okresie czasu, gdyż stanowią kaucje zatrzymane przez klienta. Kwoty zatrzymane z poszczególnych faktur stanowią maksymalnie do 10% wynagrodzenia z tyt. realizacji umowy i podlegają zwolnieniu w okresie maksymalnie do 5 lat po zakończeniu realizacji zlecenia. Przychód z realizacji kontraktów budowlanych w części, która jest zatrzymana jako kaucja, ujmowany jest w kwocie zdyskontowanej.

Podział przychodów na przychody rozpoznawane w czasie i punkcie w czasie został zaprezentowany w Nocie 4.2.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

Zastosowanie metody opartej na nakładach do ujmowania przychodów z tytułu kontraktów budowlanych wymaga szacunku w odniesieniu do określenia stopnia realizacji prac na danym kontrakcie, tj. oszacowania całkowitego budżetu kosztów na danym kontrakcie.

Budżety kosztowe dla danych kontraktów są przygotowywane przez Kadrę Zarządzającą Grupy na etapie ofertowania i aktualizowane w ciągu roku finansowego lub w momencie zidentyfikowania przesłanek do rewizji budżetu kosztowego lub przychodowego. W przypadku zaistnienia zdarzeń pomiędzy oficjalnymi rewizjami budżetu, które w istotny sposób wpływają na wynik kontraktu, wartość całkowitych przychodów lub kosztów kontraktu aktualizowana jest na bieżąco, tj. zmiany zakresu kontraktu znajdują odzwierciedlenie w prowadzonym przez Grupę systemie wewnętrznym od razu po tym, jak zostaną wynegocjowane przez Grupę z klientem.

Dla realizowanych kontraktów budowlanych, wzrost/spadek całkowitych budżetowanych kosztów o 2% powoduje odpowiednio spadek/wzrost przychodu rozpoznanego narastająco w księgach Grupy dla danego kontraktu o zbliżonej wartości w punktach procentowych. Wpływ takiej zmiany całkowitego budżetu kosztów na przychody w danym okresie zależy od stopnia realizacji, na którym znajduje się na koniec danego okresu realizowany kontrakt. W przypadku kontraktów o znacznym stopniu zaawansowania, wpływ takiej zmiany na przychody w danym okresie będzie istotniejszy niż w przypadku kontraktu we wczesnej fazie realizacji. Na przestrzeni ostatnich lat, zmiany całkowitych kosztów dla realizowanych projektów zazwyczaj mieściły się w przedziale odchyień +/- 2% względem pierwotnie budżetowanych kosztów, stąd Grupa prezentuje taką wartość jako możliwą zmianę.

W Grupie funkcjonują stosowne procesy kontroli służące zapewnieniu, że proces budżetowania dla danego projektu odbywa się w oparciu o bieżące i wiarygodne szacunki dotyczące kosztów niezbędnych do realizacji danego kontraktu, podlegające weryfikacji i akceptacji przez wyznaczone do tego procesu osoby. Przygotowany przez Kierownika Projektu budżet podlega weryfikacji przez dyrektora działu, któremu podlega budowa.

Grupa prowadzi ewidencję realizowanych projektów – umów o kontrakty budowlane w systemie wewnętrznym służącym do zarządzania projektami. Informacje dotyczące danego kontraktu, w tym stopnia jego realizacji, są wprowadzane do systemu przez kierownika kontraktu/budowy, a następnie zatwierdzane przez dyrektora działu, któremu podlega budowa.

2.1. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH

Kwoty przychodów i kosztów z tytułu kontraktów budowlanych za okres i kumulatywnie ujęto w tabeli poniżej.

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2023	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2022
	Kontrakty w okresie	Kontrakty w okresie
Kwoty ujęte w okresie		
Przychody z tytułu umów o budowę	1 046 672	1 086 417
Koszty z tytułu umów o budowę	960 070	1 015 435
Wynik przed ujęciem i rozliczeniem przyszłych strat	86 602	70 982
Utworzenie rezerw na przyszłe straty	438	-
Wynik brutto	86 164	70 982
Marża zysku brutto		
bez uwzględnienia rezerw	8%	7%
z uwzględnieniem rezerw	8%	7%

Marża zysku brutto jest definiowana jako zysk brutto ze sprzedaży dzielony przez przychody ze sprzedaży.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

2.2. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH – KAUCJE

Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek („SPPI” ang. Solely payment of principal and interest) i są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem ewentualnego odpisu aktualizującego. Na moment początkowego ujęcia te aktywa finansowe ujmuje się w wartości nominalnej, tj. według kwot pierwotnie zafakturowanych, pomniejszonych o wartość dyskonta. Sposób kalkulacji wartości dyskonta wskazano w Nocie 6.5. Wartość należnych kaucji jest aktualizowana przez Grupę o odpisy z tytułu utraty wartości ujmowane zgodnie z zasadą rachunkowości wskazane w Nocie 6.5. i prezentowane w pozycji „Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych” w sprawozdaniu z wyniku.

Zobowiązania z tytułu kaucji są wyceniane w momencie początkowego ujęcia w wartości godziwej (tj. kwocie płatności zdyskontowanych przy zastosowaniu aktualnej rynkowej stopy procentowej dla takich zobowiązań) i w tej wysokości ujmowany jest koszt usług podwykonawców. W późniejszych okresach zobowiązania z tytułu kaucji wyceniane są według zamortyzowanego kosztu a koszty odsetek ujmowane są w kosztach finansowych.

	2023			2022		
	Zwrot do 12 miesięcy	Zwrot pow. 12 miesięcy	Razem	Zwrot do 12 miesięcy	Zwrot pow. 12 miesięcy	Razem
Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje przed zdyskontowaniem	4 152	512	4 664	687	1 083	1 770
Odpis z tytułu utraty wartości	(116)	(18)	(134)	(47)	(644)	(691)
Dyskonto kaucji	(232)	(56)	(288)	(3)	(102)	(105)
Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	3 804	438	4 242	637	337	974
Zobowiązania wobec podwykonawców - kaucje po uwzględnieniu dyskonta	16 470	14 001	30 471	14 383	12 660	27 043

2.3. UZGODNIENIE KWOT Z TYTUŁU NIEZAKOŃCZONYCH KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH

	2023	2022
Przychody z tytułu niezakończonych umów o budowę narastająco	1 895 061	1 831 100
Kwoty zafakturowane do klientów narastająco (bez zaliczek)	1 769 204	1 648 940
Saldo rozliczeń z tytułu niezakończonych kontraktów budowlanych	125 857	182 160
w tym:		
(1) Aktywa z tytułu wykonanych niezafakturowanych prac budowlanych brutto	192 566	196 788
Odpis z tytułu utraty wartości aktywów z tytułu kontraktów budowlanych	(1 203)	(964)
(1a) Aktywa z tytułu wykonanych niezafakturowanych prac budowlanych netto	191 363	195 824
(2) Zobowiązania z tytułu zafakturowanych niewykonanych prac budowlanych	66 709	14 628
(3) Zobowiązania z tytułu wymagalnych niezafakturowanych przez podwykonawców prac budowlanych	9 770	-
Saldo rozliczeń z tytułu kontraktów budowlanych	116 087	182 160
w tym:		
Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	191 363	195 824
Wycena kontraktów budowlanych - rozliczenie sald (2+3)	76 479	14 628
Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych - zaliczki otrzymane	28 239	18 626
Wycena kontraktów budowlanych - pasywa	104 718	33 254

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

Dla wszystkich okresów wskazanych w tabeli powyżej, całe salda zobowiązań kontraktowych na początek okresu zostały rozpoznane jako przychody w danym okresie. Pozostała część zmiany salda zobowiązań z tytułu kontraktów budowlanych wynika z nadwyżki przychodów zafakturowanych w danym nad przychodami rozpoznanymi w sprawozdaniu z wyniku.

Z uwagi na specyfikę prowadzonej działalności, tj. realizacji kontraktów budowlanych, Spółka nie jest w stanie wydzielić kumulatywnych zmian kwot ujętych przychodów, które wynikałyby ze zmian szacunku stopnia zaawansowania prac lub zmian szacunku ceny transakcyjnej w zakresie wystąpienia szacowanych kar od kwot przychodów ujętych w okresie z tyt. postępu prac. Niemniej jednak, jak wskazano w opisie zasad rachunkowości oraz znaczących szacunków: zmiany całkowitych kosztów dla realizowanych projektów nie były znaczące i zazwyczaj mieściły się w przedziale odchyień +/- 2% względem pierwotnie budżetowanych kosztów, oraz Spółka w prezentowanych okresach nie ponosiła kar od swoich odbiorców oraz na żaden z dni bilansowych nie wystąpiły przesłanki do rozpoznania kar na realizowanych kontraktach.

Odpis z tyt. utraty wartości aktywów z tyt. kontraktu wyliczany jest przy zastosowaniu matrycy odpisów jak dla należności handlowych. Całe saldo aktywów z tyt. kontraktu we wszystkich prezentowanych okresach jest nieprzeterminowane. Współczynnik odpisu wyliczonego zgodnie z metodą ECL dla aktywów kontraktowych na 31.12.2023 r. wynosił 0,57% oraz na 31.12.2022 r. wynosił 0,4%. Kwoty odpisu oraz ruchy na odpisie z tytułu utraty wartości aktywów z kontraktów budowlanych w prezentowanym sprawozdaniu finansowym są nieistotne, stąd nie zostały zaprezentowane.

Zmiany w wartości aktywów i zobowiązań z wyceny kontraktów wynikają ze specyfiki rozliczania kontraktów budowlanych oraz harmonogramów fakturowania na poszczególnych kontraktach, tj. występują kontrakty o zróżnicowanych harmonogramach płatności, stąd nie występuje typowa zależność między terminem płatności, a wykonaniem obowiązku świadczenia.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

3.1. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Kapitał podstawowy obejmuje akcje zwykłe i jest wykazywany według wartości nominalnej (zgodnej ze statutem Grupy oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego).

Pozostałe kapitały zapasowe tworzone są głównie z zysku lat ubiegłych, w tym kwot obligatoryjnie przekazywanych na kapitał zapasowy zgodnie z wymogami KSH.

Kapitały rezerwowe tworzone są z zysku lat ubiegłych, z przeznaczeniem na finansowanie dalszego rozwoju Grupy.

Kapitał zapasowy Grupy tworzony jest zgodnie z postanowieniami Kodeksu Spółek Handlowych oraz decyzjami akcjonariuszy. Zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych, na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego. Tak utworzony kapitał zapasowy nie podlega podziałowi. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, jednakże część kapitału zapasowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega on podziałowi na inne cele.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może odpowiednio kształtować wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy lub wyemitować nowe akcje.

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększałyby wartość dla jej akcjonariuszy.

Stopa zwrotu z kapitału - ROE		
	2023	2022
(1) Zysk netto	33 393	7 174
(2) Kapitał własny	344 318	310 925
ROE [(1)/(2) * 100%]	9,70%	2,31%

Wskaźnik ogólnego zadłużenia		
	2023	2022
(1) Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania *	317 173	307 094
(2) Aktywa razem	661 491	618 019
Wskaźnik ogólnego zadłużenia [(1)/(2) * 100%]	47,95%	49,69%

*„Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania” stanowią sumę wszystkich zobowiązań długoterminowych i zobowiązań krótkoterminowych wykazywanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Wysokość osiągniętego wskaźnika zadłużenia we wszystkich prezentowanych okresach mieściła się w zakresie wyznaczonym przez Zarząd jako poziom docelowy kształtowania się tego wskaźnika.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych		
	2023	2022
(1) Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania *	317 173	307 094
(2) Kapitał własny	344 318	310 925
Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych [(1)/(2)]	92,12%	98,77%

*„Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania” stanowią sumę wszystkich zobowiązań długoterminowych i zobowiązań krótkoterminowych wykazywanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Wysokość osiągniętego wskaźnika zadłużenia kapitałów własnych we wszystkich prezentowanych okresach mieściła się w zakresie wyznaczonym przez Zarząd jako poziom docelowy kształtowania się tego wskaźnika.

Najważniejszym czynnikiem mającym wpływ na kształtowanie się powyższych wskaźników i ich wartość jest zysk netto Grupy.

Kapitał podstawowy

Na 31 grudnia 2023 r. kapitał podstawowy składał się z 54.512.759 akcji o łącznej wartości 1.090.255,18 zł, a struktura Udziałowców posiadających ponad 5% udziału w kapitale zakładowym prezentowała się następująco:

Akcjonariusz

ERBUD S.A.
 Jacek Leczkowski
 Generali PTE S.A., zarządzający funduszem Generali OFE
 Fundusze zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE S.A.

% udziału w kapitale zakładowym
60,67%
6,48%
6,01%
5,53%

Statut Spółki nie przyznaje akcjonariuszom, o których mowa powyżej, żadnych uprawnień osobistych w stosunku do Spółki, w szczególności nie przyznaje prawa do powoływania członków Zarządu ani członków Rady Nadzorczej Spółki.

W dniu 22 sierpnia 2023 r. w Sądzie Rejonowym w Toruniu zarejestrowane zostało obniżenie kapitału zakładowego, umorzenie akcji własnych oraz związane z nimi zmiany Statutu Spółki. Kapitał zakładowy Spółki został obniżony o kwotę 10.344,82 zł, z kwoty 1.100.600,00 zł do kwoty 1.090.255,18 zł, wskutek umorzenia akcji własnych Spółki nabytych przez Spółkę w łącznej liczbie 517.241 akcji, z łącznej liczby akcji 55.030.000 akcji do 54.512.759 akcji. Tym samym aktualna wysokość kapitału zakładowego wynosi 1.090.255,18 zł i dzieli się na 54.512.759 akcji zwykłych na okaziciela serii A, o wartości nominalnej 0,02 zł każda. Ogólna liczba głosów wynikająca z wszystkich akcji Spółki to 54.512.759 głosów.

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/(straty) netto za okres sprawozdawczy, przypisanego zwykłymi akcjonariuszom Spółki, przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w danym okresie sprawozdawczym.

Dla celów kalkulacji rozwodnionego zysku na akcje, zysk/(strata) netto za okres sprawozdawczy przypisana zwykłymi akcjonariuszom oraz średnia ważona liczba akcji zwykłych w danym okresie sprawozdawczym korygowane są o efekt wszystkich rozwodniających potencjalnych akcji zwykłych. Rozwodniony zysk na jedną akcję jest równy podstawowemu zyskowi na jedną akcję, ponieważ w Spółce nie występują instrumenty rozwodniające.

Podział (split) akcji dokonany zarówno w okresie sprawozdawczym, jak i po dniu bilansowym, koryguje średnią ważoną liczbę akcji zwykłych dla celów wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na akcje we wszystkich prezentowanych okresach.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

Poniżej zaprezentowano podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję:

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2023	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2022
Zysk netto	33 393	7 174
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	54 512 759	54 719 655
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)	0,61	0,13

3.2. ZADŁUŻENIE NETTO

	2023	2022
Nota 3.8. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania (A)	65 322	11 128
Nota 3.3. Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	927	2 039
Nota 3.5. Zadłużenie z tytułu leasingu	8 386	17 864
Zadłużenie długoterminowe	9 313	19 903
Nota 3.3. Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	11 548	58 423
Nota 3.5. Zadłużenie z tytułu leasingu	5 789	5 884
Zadłużenie krótkoterminowe	17 337	64 307
Zadłużenie razem (B)	26 650	84 210
(Zadłużenie netto)/Środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto ((A)-(B))	38 672	(73 082)

Zadłużenie netto Grupa definiuje jako saldo zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek oraz leasingu, pomniejszone o środki pieniężne i ich ekwiwalenty (w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania zaliczone do aktywów krótkoterminowych). W przypadku występowania nadwyżki środków pieniężnych i ich ekwiwalentów nad zadłużeniem, kwotę netto Grupa określa jako „środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto”.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

Zmiany zadłużenia w trakcie prezentowanych okresów sprawozdawczych były następujące:

Zadłużenie z tytułu:	Kredytów i pożyczek	Leasingu	Razem zadłużenie
Zadłużenie na 1 stycznia 2022 r.	9 489	12 862	22 351
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia - otrzymane finansowanie	148 738	-	148 738
Zawarcie umów leasingu	-	16 959	16 959
Naliczenie odsetek od zadłużenia	4 649	855	5 504
Wydatki z tytułu zaciągniętego zadłużenia - spłata kapitału	91 822	5 916	97 738
Wydatki z tytułu zaciągniętego zadłużenia - spłata odsetek	4 583	853	5 436
Różnice kursowe od zadłużenia w walutach obcych	357	-	357
Pozostałe zmiany niepieniężne	(6 366)	(159)	(6 525)
Zmiana zadłużenia w okresie	50 973	10 886	61 859
Zadłużenie na 31 grudnia 2022 r.	60 462	23 748	84 210
Zwiększenie z tytułu przejęcia	-	-	-
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia - otrzymane finansowanie	10 000	-	10 000
Zawarcie umów leasingu	-	6 657	6 657
Naliczenie odsetek od zadłużenia	5 488	1 219	6 707
Wydatki z tytułu zaciągniętego zadłużenia - spłata kapitału	65 563	7 486	73 049
Wydatki z tytułu zaciągniętego zadłużenia - spłata odsetek	5 063	1 039	6 102
Różnice kursowe od zadłużenia w walutach obcych	-	-	-
Pozostałe zmiany niepieniężne	7 151	(8 924)	(1 773)
Zmiana zadłużenia w okresie	(47 987)	(9 573)	(57 560)
Zadłużenie na 31 grudnia 2023 r.	12 475	14 175	26 650

3.3. ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK

	2023	2022
Długoterminowe		
Kredyty bankowe	725	1 517
Pożyczki	202	522
	927	2 039
Krótkoterminowe		
Kredyty bankowe	791	58 114
Pożyczki	10 757	309
	11 548	58 423
Razem zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	12 475	60 462

	2023	2023	2022	2022
	W walucie funkcjonalnej	W walucie obcej	W walucie funkcjonalnej	W walucie obcej
Kredyty i pożyczki				
Długoterminowe	927	-	2 039	-
Krótkoterminowe	11 548	-	58 423	-
Razem	12 475	-	60 462	-

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

Kredyty wykazane jako długoterminowe i krótkoterminowe oprocentowane są stopą WIBOR ON, 1M lub 3M + marża od 1,5pp do 2,15pp. Pożyczki oprocentowane są stopą WIBOR 3M + marża 2,5pp – 3pp oraz stałą stopą 10%.

Zobowiązania z tytułu zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek ujmuje się początkowo w wartości godziwej, pomniejszonej o koszty transakcyjne. Na każdy dzień bilansowy pozycje te są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Na podane dni bilansowe wartość godziwa kredytów i pożyczek nie była istotnie różna od wyceny w koszcie zamortyzowanym. Wartość godziwa kredytów i pożyczek jest szacowana za pomocą modeli zdyskontowanych przepływów (DCF) w oparciu o przepływy pieniężne odzwierciedlające harmonogram spłat otrzymanych kredytów przy zastosowaniu rynkowej stopy procentowej dla takich zobowiązań (tj. oszacowano stopę dyskonta na poziomie WIBOR 1M na dany dzień powiększony o stały procent wyrażający premię za ryzyko na poziomie 2,15%). Wartość godziwa kredytów i pożyczek długoterminowych wycenianych w koszcie zamortyzowanym jest klasyfikowana do drugiego poziomu hierarchii wartości godziwej

Kowenanty

W ciągu roku, na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego wszystkie kowenanty zostały spełnione.

3.4. ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU LEASINGU

Okres		2023	2022
		Wartość nominalna minimalnych opłat	Wartość nominalna minimalnych opłat
Do 1 roku	Krótkoterminowe	6 820	7 000
Powyżej roku	Długoterminowe	12 919	22 320
Wartość nominalna minimalnych opłat		19 739	29 320
Przyszłe koszty z tytułu leasingu		5 564	5 572
Wartość bieżąca minimalnych opłat		14 175	23 748
Do 1 roku	Krótkoterminowe	5 789	5 884
Powyżej roku	Długoterminowe	8 386	17 864

3.5. AKTYWA STANOWIĄCE ZABEZPIECZENIA ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU ZADŁUŻENIA

	2023	2022
Rzeczowe aktywa trwałe	8 133	9 048
Razem	8 133	9 048

Grupa jako zabezpieczenie umów finansowych ustanowiła hipoteki na nieruchomościach. Informacje dotyczące zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek zawarto w Nocie 3.3.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

3.6. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

	Aktywa warunkowe		Zobowiązania warunkowe	
	2023	2022	2023	2022
Podmioty powiązane				
Gwarancje i poręczenia	147 129	152 257	81 220	70 000
Razem	147 129	152 257	81 220	70 000
Pozostałe jednostki				
Gwarancje i poręczenia	54 101	56 677	334 160	266 780
Razem	54 101	56 677	334 160	266 780

Aktywa warunkowe obejmują otrzymane od Erbud S.A. poręczenia oraz gwarancje wymagane zawartymi przez Grupę kontraktami. Ponadto, na aktywa warunkowe składają się otrzymane przez Grupę gwarancje od podwykonawców będące zabezpieczeniem należytego wykonania prac oraz rękojmi.

Zobowiązania warunkowe obejmują poręczenie udzielone przez Grupę na rzecz Erbud S.A. oraz udzielone przez Grupę gwarancje (bankowe i ubezpieczeniowe) stanowiące zabezpieczenie należytego wykonania kontraktu oraz usunięcia wad i usterek.

Na dzień bilansowy 31.12.2023 r. Spółka ONDE S.A. posiada dostęp do bankowych i ubezpieczeniowych linii wielocelowych o łącznej wartości 862,4 mln zł (w tym limity wspólnie ze spółkami z Grupy Erbud), które mogą zostać wykorzystane głównie na kredyty, akredytywę, gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe. Na dzień bilansowy 31.12.2023 r. ONDE S.A. wykorzystowała 25,3 mln zł z tytułu zaciągniętych kredytów oraz 342,3 mln zł z tytułu wykorzystanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych.

Na dzień bilansowy, tj. 31 grudnia 2022 r. ONDE S.A. posiada dostęp do bankowych i ubezpieczeniowych linii wielocelowych o łącznej wartości 741,0 mln zł (w tym limity wspólnie ze spółkami z Grupy ERBUD), które mogą zostać wykorzystane głównie na kredyty, akredytywę, gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe. Na dzień bilansowy 31.12.2022 ONDE S.A. wykorzystowała 57,3 mln zł z tytułu zaciągniętych kredytów oraz 253,5 mln zł z tytułu wykorzystanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych.

3.7. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	2023	2022
Środki pieniężne w kasie	16	4
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	65 306	11 124
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	65 322	11 128

Wartość odpisu z tytułu utraty wartości przez środki pieniężne jest nieistotna.

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z WYNIKU

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z WYNIKU

4.1. ALTERNATYWNE MIERNIKI WYNIKÓW

Zarząd analizuje wyniki segmentów przy użyciu kluczowych wskaźników efektywności takich jak EBIT, marża EBIT oraz EBITDA i skorygowana EBITDA. Zarząd Grupy uznaje wyżej wymienione miary jako istotne dodatkowe mierniki wyników i dlatego prezentuje je w sprawozdaniu obok mierników zdefiniowanych przez MSSF. Należy mieć na uwadze, że EBIT, marża EBIT i EBITDA nie są wskaźnikami zdefiniowanymi w MSSF oraz nie stanowią mierników wystandaryzowanych, dlatego sposoby ich kalkulacji mogą różnić się między różnymi jednostkami na rynku. W związku z tym, wskaźniki te nie powinny być analizowane osobno lub jako substytuty dla miar zdefiniowanych przez MSSF.

EBITDA i EBIT to mierniki pokazujące wyniki osiągnięte przez Spółkę po eliminacji wpływu podatku dochodowego, kosztów i przychodów finansowych oraz w przypadku EBITDA, amortyzacji.

EBITDA definiowana jest jako zysk po opodatkowaniu (wynik netto), powiększony o obciążenia z tytułu podatku dochodowego, koszty finansowe oraz amortyzację, a pomniejszony o przychody finansowe. Skorygowana EBITDA jest definiowana jako EBITDA po eliminacji zdarzeń o charakterze jednorazowym.

Spółka definiuje EBIT jako zysk po opodatkowaniu (wynik netto), powiększony o obciążenia z tytułu podatku dochodowego, koszty finansowe i pomniejszony o przychody finansowe. Skorygowany EBIT jest definiowany jako EBIT po eliminacji zdarzeń o charakterze jednorazowym.

Marża EBIT jest miernikiem pokazującym rentowność Spółki pomijającym wpływ podatku dochodowego oraz kosztów i przychodów finansowych. Spółka definiuje marżę EBIT (marżę skorygowanego EBIT) jako EBIT (skorygowany EBIT) dzielony przez przychody ze sprzedaży dóbr i usług.

	Za okres 12 miesięcy zakończony	Za okres 12 miesięcy zakończony
	31.12.2023	31.12.2022
Zysk netto za okres obrotowy	33 393	7 174
Podatek dochodowy	7 042	4 772
Zysk brutto	40 435	11 946
Udział w zyskach/ (stratach) netto jednostek współzależnych wycenianych metodą praw własności	(1 125)	(771)
Koszty finansowe	10 011	14 448
Przychody finansowe	3 298	5 305
EBIT	48 273	21 860
Amortyzacja	9 070	8 090
EBITDA	57 343	29 950
Przychody ze sprzedaży dóbr i usług	1 083 819	1 092 852
Marża EBIT	4%	2%

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z WYNIKU

4.2. SEGMENTY SPRAWOZDAWCZE

Grupa na podstawie raportowania zarządczego przedstawianego głównemu decydentowi operacyjnemu (tj. Zarządowi) zidentyfikowała trzy podstawowe segmenty sprawozdawcze pokrywające się z segmentami operacyjnymi:

- budownictwo drogowo-inżynieryjne (realizacja kontraktów w obszarze infrastruktury drogowej);
- budownictwo w segmencie odnawialnych źródeł energii (realizacja kontraktów dla branży fotowoltaicznej oraz farm wiatrowych) w kraju; sprzedaż spółek zależnych zajmujących się produkcją energii;
- segment pozostały (sprzedaż kruszywa, materiałów budowlanych oraz produkcji pomocniczej).

Podział działalności na poszczególne segmenty został dokonany na podstawie specyfiki realizowanych kontraktów. Taki podział odpowiada rozłożeniu zasadniczych ryzyk oraz zwrotów z poniesionych nakładów. Klasyfikacja segmentów uległa zmianie 1 stycznia 2023 r. Zmianie uległa prezentacja segmentów odnawialnych źródeł energii za granicą, które prezentowane są łącznie w jednym segmencie - budownictwo w segmencie odnawialnych źródeł energii.

Dane finansowe przygotowywane dla celów sprawozdawczości zarządczej, stanowiące podstawę danych na temat segmentów sprawozdawczych i operacyjnych, oparte są na tych samych zasadach rachunkowości, jakie stosuje się przy sporządzaniu sprawozdań finansowych Grupy. Zarząd Grupy spośród pozycji bilansowych z perspektywy segmentów operacyjnych analizuje jedynie aktywa i zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych.

Sezonowość kontraktów budowlanych cechuje się tym, że przychody w pierwszym kwartale są najniższe w porównaniu do pozostałych kwartałów.

W okresie do 31 grudnia 2023 r. i do dnia zatwierdzenia niniejszego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego brak jest zdarzeń o charakterze jednorazowym, które miałyby istotny wpływ na segmenty sprawozdawcze.

Główne informacje dotyczące segmentów w okresach sprawozdawczych

Grupa prowadzi działalność w Polsce i za granicą.

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2023			Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2022		
	Kraj (Polska)	Zagranica	Razem	Kraj (Polska)	Zagranica	Razem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych, w tym:						
Przychody rozpoznawane w czasie	997 452	86 367	1 083 819	1 081 009	11 843	1 092 852
Przychody rozpoznawane w punkcie w czasie	37 147	-	37 147	6 435	-	6 435
Aktywa trwale inne niż instrumenty finansowe i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	84 882	-	84 882	92 226	-	92 226

Wszystkie kontrakty budowlane zawierane są w cenach stałych (zryczałtowanych) z elementem zmiennym w postaci ewentualnych kar w przypadku nieterminowego wykonania prac oraz uprawdopodobnionych roszczeń do inwestorów.

W segmentach Budownictwo w segmencie odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz segmencie drogowo-inżynieryjnym występują zarówno kontrakty długo-, jak i krótkoterminowe. Typowy okres trwania kontraktu w segmencie budownictwa dla OZE zamyka się w okresie 9 do 24 miesięcy; w segmencie drogowo-inżynieryjnym długość trwania kontraktu jest zależna od jego kontraktu (w prezentowanych okresach najkrótsze kontrakty trwały 6 miesięcy, a najdłuższe do 5 lat).

W segmencie pozostałym występują wyłącznie kontrakty krótkoterminowe. W segmencie tym nie występują kontrakty, w stosunku do których obowiązek świadczenia nie zostałby zrealizowany w okresie sprawozdawczym.

W segmencie drogowo-inżynieryjnym przychody generowane są od klientów, którymi są głównie podmioty publiczne, a w segmencie OZE od klientów, którymi są podmioty prywatne.

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z WYNIKU

Dane dotyczące przychodów i wyników oraz aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów sprawozdawczych przedstawiono w poniższej tabeli.

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2023			
	Budownictwo Drogowo-inżynieryjne	Segment Odnawialnych Źródeł Energii	Segment pozostały	Razem działalność kontynuowana
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	285 185	787 016	11 618	1 083 819
Przychody ze sprzedaży razem	285 185	787 016	11 618	1 083 819
Wyniki segmentów oraz uzgodnienie do zysku brutto Grupy				
Koszt własny sprzedaży	267 142	700 744	8 947	976 833
Marża na sprzedaży	18 043	86 272	2 671	106 986
Marża na sprzedaży %	6%	11%	23%	10%
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	(14 438)	(43 713)	(562)	(58 713)
Wynik segmentu – EBIT	3 605	42 559	2 109	48 273
Marża EBIT	1,3%	5%	18%	4%
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności		(1 125)		(1 125)
Wynik na działalności finansowej (przychody finansowe minus koszty finansowe)				(6 713)
Wynik brutto				40 435
Podatek dochodowy				7 042
Wynik netto				33 393
Amortyzacja	3 895	5 175	-	9 070
Wynik segmentu – EBITDA	7 500	47 734	2 109	57 343
Aktywa i zobowiązania				
Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	64 520	126 843	-	191 363
Aktywa pozostałe				470 128
Aktywa razem				661 491
Wycena kontraktów budowlanych - pasywa	17 899	86 819	-	104 718
Pasywa pozostałe				556 773
Pasywa razem				661 491
Inne istotne pozycje				
Odwroćenie utraty/(utrata) wartości aktywów finansowych i aktywów z wyceny kontraktów	2 028	(3 364)	(3 211)	(4 547)
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne				4 622
Przychody z tytułu odsetek				1 597
Koszty z tytułu odsetek				7 518

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z WYNIKU

Za okres 12
miesięcy
zakończony
31.12.2022

	Budownictwo Drogowo- inżynieryjne	Segment Odnawialnych Źródeł Energii	Segment pozostały	Razem działalność kontynuowana
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	212 820	875 066	4 966	1 092 852
Przychody ze sprzedaży razem	212 820	875 066	4 966	1 092 852
Wyniki segmentów oraz uzgodnienie do zysku brutto Grupy				
Koszt własny sprzedaży	201 138	815 675	3 673	1 020 486
Marża na sprzedaży	11 682	59 391	1 293	72 366
Marża na sprzedaży %	5%	7%	26%	7%
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	(6 386)	(42 741)	(1 379)	(50 506)
Wynik segmentu – EBIT	5 296	16 650	(86)	21 860
Marża EBIT	2%	2%	-2%	2%
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności		(771)		(771)
Wynik na działalności finansowej (przychody finansowe minus koszty finansowe)				(9 143)
Wynik brutto				11 946
Podatek dochodowy				4 772
Wynik netto				7 174
Amortyzacja	2 001	5 776	313	8 090
Wynik segmentu – EBITDA	7 297	22 426	227	29 950
Aktywa i zobowiązania				
Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	44 987	150 837	-	195 824
Aktywa pozostałe				422 195
Aktywa razem				618 019
Wycena kontraktów budowlanych - pasywa	20 308	12 946	-	33 254
Pasywa pozostałe				584 765
Pasywa razem				618 019
Inne istotne pozycje				
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności	-	(771)	-	(771)
Odwrocenie utraty/(utrata) wartości aktywów finansowych i aktywów z wyceny kontraktów	2 523	(673)	-	1 850
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne				2 440
Przychody z tytułu odsetek				4 692
Koszty z tytułu odsetek				6 026

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z WYNIKU

4.3. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Grupa osiąga 73% przychodów z tytułu realizacji kontraktów związanych z realizacją budów w segmencie odnawialnych źródeł energii. Szczegóły dotyczące ujmowania tej grupy przychodów opisano w nocie 4.2.

Główne szacunki w zakresie przychodów dotyczą ujmowania przychodów z tytułu umów o kontrakty budowlane. Zostały one opisane w nocie 4.2.

Poniższa tabela przedstawia informacje odnośnie zagregowanej kwoty cen transakcyjnych alokowanych do obowiązków świadczenia niewykonanych lub nie w pełni wykonanych na dzień bilansowy z tyt. realizacji kontraktów budowlanych.

	31.12.2023	31.12.2022
Łączna wartość otwartych kontraktów	2 608 073	2 480 295
-część stała wynagrodzenia	2 579 497	2 474 795
-część zmienna wynagrodzenia	28 576	5 500
Kumulatywna wartość przychodów z otwartych kontraktów rozpoznana do dnia sprawozdawczego	1 895 061	1 831 100
Wartość przychodów pozostająca do rozpoznania w kolejnych okresach z otwartych kontraktów	713 012	649 195
Długoterminowe (przychody do zrealizowania w okresie od roku do 3 lat od daty bilansowej)	417 271	360 141
Krótkoterminowe (przychody do zrealizowania w okresie poniżej roku od daty bilansowej)	295 741	289 054

Całość wynagrodzenia z tytułu realizacji kontraktów będzie rozliczona w gotówce.

Z uwagi na specyfikę realizowanych kontraktów długoterminowych, nie jest możliwe dokładne oszacowanie przedziałów czasowych, w jakich będą rozpoznawane przychody z rozpoczętych na dany dzień bilansowy kontraktów w horyzoncie dłuższym niż jeden rok.

Przychody osiągnięte przez Grupę pochodzą z realizacji prac budowlanych na terenie Polski oraz sprzedaży pozostałej do lokalnych odbiorców. Dane liczbowe dotyczące przychodów przedstawiono w nocie 4.2 Segmenty sprawozdawcze.

4.4. KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2023	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2022
Usługi obce	461 144	453 002
w tym usługi obce od podwykonawców	387 632	353 108
Zużycie materiałów i energii	457 370	535 554
Koszty świadczeń pracowniczych	76 758	62 357
Amortyzacja	9 070	8 090
Podatki i opłaty	3 929	3 509
Pozostałe koszty rodzajowe	11 578	6 593
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2 841	1 519
Koszty według rodzaju razem	1 022 690	1 070 624
Zmiana stanu sald z wyceny kontraktów	7 556	(130)
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(5 248)	(3 907)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(48 165)	(46 101)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	976 833	1 020 486

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z WYNIKU

4.5. KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

	2023	2022
Wynagrodzenia	61 169	49 436
Koszty programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia	112	77
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników	15 477	12 844
Razem	76 758	62 357

4.6. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

Pozostałe Przychody Operacyjne	2023	2022
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	284	176
Przychody z tytułu otrzymanych dotacji	-	12
Pozostałe	153	139
Razem pozostałe przychody operacyjne	437	327

Pozostałe Koszty Operacyjne	2023	2022
Nota 6.7. Utworzone rezerwy	518	12
Koszty postępowania sądowego	61	272
Kary, grzywny i odszkodowania	516	1 614
Darowizny	93	664
Pozostałe	2	113
Razem pozostałe koszty operacyjne	1 190	2 675

4.7. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Przychody Finansowe	2023	2022
Odsetki		
Z tytułu udzielonych pożyczek	1 041	1 345
Pozostałe	556	3 347
Różnice kursowe	754	-
Przychody z transakcji finansowych	947	608
Pozostałe	-	5
Razem przychody finansowe	3 298	5 305

Koszty Finansowe	2023	2022
Odsetki		
Od kredytów i pożyczek	5 494	4 583
Od Leasingów	1 214	853
Pozostałe	810	590
Bankowa prowizja przygotowawcza dotycząca finansowania w rachunku bieżącym	392	206
Różnice kursowe	1	6 373
Koszty Poręczeń I Gwarancji	1 540	1 783
Pozostałe	560	60
Razem koszty finansowe	10 011	14 448

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z WYNIKU

4.8. OPODATKOWANIE

Na obowiązkowe obciążenie wyniku finansowego składają się dwa elementy: bieżący podatek dochodowy oraz podatek odroczony.

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Grupa stosując metodę bilansową, tworzy: zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do dodatnich różnic przejściowych i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do ujemnych różnic kursowych oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia przy zastosowaniu zasady ostrożności.

Zobowiązań oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie ujmuje się w przypadku różnic przejściowych powstających na początkowym ujęciu składnika aktywów bądź zobowiązania w transakcji nie stanowiącej połączenia przedsięwzięć oraz w momencie przeprowadzania transakcji nie mających wpływu ani na wynik księgowy ani podatkowy.

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku tylko w sytuacji, gdy prognozy przyszłych wyników finansowych wskazują na to, że zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na zrealizowanie aktywa w określonej przyszłości.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku. Element osądu w zakresie odzyskiwalności aktywów z tytułu podatku odroczonego stanowią prognozowane przyszłe wyniki finansowe Grupy oraz ich wpływ na odzyskiwalność aktywów.

Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego są kompensowane, jeżeli istnieje tytuł prawny uprawniający do skompensowania należności podatkowych i bieżących zobowiązań podatkowych oraz jeżeli odroczony podatek dotyczy podatku nałożonego przez tą samą władzę podatkową na tego samego podatnika. Oznacza to, iż aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie w sprawozdaniach finansowych Grupy.

Uzgodnienie efektywnej stawki podatku dochodowego przedstawia poniższa tabela

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2023	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2022
Wynik brutto przed opodatkowaniem	40 435	11 946
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce - 19%	7 683	2 270
Nadwyżka przychodów nieopodatkowanych nad kosztami niebędącymi kosztami uzyskania przychodów	(497)	-
(Nadwyżka przychodów nieopodatkowanych nad kosztami niebędącymi kosztami uzyskania przychodów)/Nadwyżka kosztów niebędących kosztami uzyskania przychodów nad przychodami nieopodatkowymi.	(144)	207
Różnice trwałe koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-	2 295
Podatek wykazany w wyniku finansowym	7 042	4 772
Podatek bieżący	20 238	52
Podatek odroczony	(13 196)	4 720
Efektywna stopa podatkowa	17,41%	39,95%

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z WYNIKU

Poniższa tabela przedstawia zmiany aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego w roku obrotowym:

	Wpływ na			Wpływ na			
	1 stycznia 2022	Wynik netto	Zyski zatrzymane	31 grudnia 2022	Wynik netto	Zyski zatrzymane	31 grudnia 2023
Aktywa z tytułu podatku odroczonego							
Wycena kontraktów budowlanych - pasywa oraz podatkowa produkcja w toku	31 559	20 037	-	51 596	6 793	-	58 389
Rezerwy	2 167	(291)	-	1 876	261	-	2 137
Strata podatkowa	-	370	-	370	(370)	-	-
Naliczone wynagrodzenia i obciążenia	261	83	-	344	(334)	-	10
Odpisy aktualizujące wartość należności	957	(331)	-	626	256	-	882
Inne zobowiązania finansowe	610	(28)	-	582	120	-	702
Pozostałe	31	(29)	-	2	199	-	201
Razem	35 585	19 811	-	55 396	6 925	-	62 321
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego							
Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	22 718	24 044	-	46 762	(6 676)	-	40 086
Przeszacowanie aktywów do wartości godziwej	7 071	(27)	7 147	14 191	(236)	773	14 728
Wycena bilansowa oraz dyskonto zobowiązań	440	427	-	867	(141)	-	726
Naliczone odsetki od zadłużenia	285	97	-	382	721	-	1 103
Zarachowane przychody	123	(17)	-	106	62	-	168
Pozostałe	106	7	-	113	(1)	-	112
Razem	30 743	24 531	7 147	62 421	(6 271)	773	56 923
Kompensata aktywów i zobowiązań	30 743			62 421			62 321
Stan po kompensacie	17 820			20 247			34 220
Aktywa	11 331			6 611			19 809
Zobowiązania	6 489			13 636			14 411
Wpływ netto zmian w okresie		(4 720)	(7 147)		13 196	(773)	

W roku zakończonym 31 grudnia 2023 r. oraz 31 grudnia 2022 r. nie wystąpiły ujemne pozycje różnic przejściowych, od których nie ujęto aktywów z tytułu podatku odroczonego.

W tabeli poniżej zawarto okresy realizacji aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

	2023		2022	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Krótkoterminowe	16 289	40 085	53 165	48 117
Długoterminowe	46 032	16 838	2 231	14 304
Razem	62 321	56 923	55 396	62 421

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

5.1. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

Zgodnie z MSSF 9 Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu;
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu;
- Instrumenty pochodne wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń.

Z wyżej podanych kategorii, Grupa posiada tylko pozycje wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego stanowią przede wszystkim:

Nota 5.1.2.	Aktywa finansowe – udzielone pożyczki
Nota 2.1.	Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje
Nota 6.5.	Należności z tytułu dostaw i usług
Nota 6.5.	Należności pozostałe
Nota 4.2.	Aktywa z tytułu kontraktów budowlanych
Nota 3.7.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty
Nota 3.7.	Środki pieniężne na rachunku VAT
Nota 3.7.	Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania
Nota 5.1.	Inne aktywa finansowe (w tym udzielone pożyczki)

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu obejmują głównie:

Nota 2.1.	Zobowiązania wobec podwykonawców – kaucje
Nota 4.2.	Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych
Nota 6.9.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług
Nota 6.9.	Zobowiązania pozostałe
Noty 3.2. – 3.4.	Zadłużenie

W tabeli poniżej przedstawiono wartość bilansową istotnych grup aktywów finansowych i zobowiązań finansowych w podziale na kategorie. Wartość bilansowa posiadanych przez Grupę aktywów finansowych i zobowiązań finansowych przedstawionych w poniższych tabelach nie różniła się istotnie od ich wartości godziwej we wszystkich prezentowanych okresach.

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Linia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Kategorie instrumentów finansowych			Razem istotne kategorie
	Aktywa wyceniane wg amortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg amortyzowanego kosztu	Zobowiązania leasingowe	
2023				
Nota 5.1.2. Aktywa finansowe - Udzielone pożyczki	16 225	-	-	16 225
Nota 5.1.1. Aktywa finansowe - pozostałe	110	-	-	110
Nota 2.2. Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje	4 242	-	-	4 242
Nota 6.5. Należności z tytułu dostaw i usług	115 121	-	-	115 121
Nota 6.5. Pozostałe należności	1 121	-	-	1 121
Nota 2.3. Wycena kontraktów budowlanych – aktywa	191 363	-	-	191 363
Nota 3.7. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	65 322	-	-	65 322
Nota 3.7. Środki pieniężne na rachunkach VAT	20 856	-	-	20 856
Nota 2.2. Zobowiązania wobec podwykonawców – kaucje	-	30 471	-	30 471
Nota 2.3. Zobowiązania wobec podwykonawców – wycena	-	104 718	-	104 718
Nota 6.9. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	92 001	-	92 001
Nota 6.9. Pozostałe zobowiązania	-	14 163	-	14 163
Nota 3.2.-3.4. Zadłużenie	(1)	12 476	14 175	26 650
Razem	414 359	253 829	14 175	682 363

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Linia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Kategorie instrumentów finansowych			Razem istotne kategorie
	Aktywa wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania leasingowe	
2022				
Nota 5.1.2. Aktywa finansowe - Udzielone pożyczki	11 918	-	-	11 918
Nota 5.1.1. Aktywa finansowe - pozostałe	391	-	-	391
Nota 2.2. Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje	974	-	-	974
Nota 6.5. Należności z tytułu dostaw i usług	105 693	-	-	105 693
Nota 6.5. Pozostałe należności	1 119	-	-	1 119
Nota 2.3. Wycena kontraktów budowlanych – aktywa	195 824	-	-	195 824
Nota 3.7. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11 128	-	-	11 128
Nota 3.7. Środki pieniężne na rachunkach VAT	13 399	-	-	13 399
Nota 2.2. Zobowiązania wobec podwykonawców – kaucje	-	27 043	-	27 043
Nota 2.3. Zobowiązania wobec podwykonawców – wycena	-	33 254	-	33 254
Nota 6.9. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	130 207	-	130 207
Nota 6.9. Pozostałe zobowiązania	-	12 186	-	12 186
Nota 3.2.-3.4. Zadłużenie	-	60 462	23 748	84 210
Razem	340 446	263 152	23 748	627 346

*Środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania.

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Wpływ tych instrumentów finansowych na wyniki Grupy w okresie sprawozdawczym i analogicznym okresie roku ubiegłego przedstawiono w poniższych tabelach.

	Kategorie instrumentów finansowych			Razem istotne kategorie
	Aktywa wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania leasingowe	
2023				
Wpływ na wynik finansowy				
Przychody finansowe/(koszty finansowe) – odsetki	1 597	(6 304)	(1 214)	(5 921)
Przychody finansowe/(koszty finansowe) - różnice kursowe	754	(1)	-	753
Odwrócenie utraty/(utrata) wartości aktywów finansowych i aktywów z wyceny kontraktów z klientami	(4 547)	-	-	(4 547)
Razem	(2 196)	(6 305)	(1 214)	(9 715)
2022				
Wpływ na wynik finansowy				
Przychody finansowe/(koszty finansowe) – odsetki	4 703	(5 184)	(853)	(1 334)
Przychody finansowe/(koszty finansowe) - różnice kursowe	-	(6 373)	-	(6 373)
Odwrócenie utraty/(utrata) wartości aktywów finansowych i aktywów z wyceny kontraktów z klientami	1 850	-	-	1 850
Razem	6 553	(11 557)	(853)	(5 857)

* Środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

5.1.1 UDZIELONE POŻYCZKI

Grupa posiadała na dzień bilansowy udziały w spółkach zależnych i współzależnych przedstawione w Nocie 6.11. oraz następujące pozycje wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa finansowe:

	2023	2022
Udzielone pożyczki	16 225	11 918
Pozostałe	110	259
Razem	16 335	12 177
Długoterminowe	12 626	8 328
Krótkoterminowe	3 709	3 849

5.1.2. AKTYWA FINANSOWE – UDZIELONE POŻYCZKI

Instrumenty dłużne utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek („SPPI” ang. Solely payment of principal and interest), są wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Na moment początkowego ujęcia te aktywa finansowe ujmują się w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne. Przychody z tytułu odsetek wycenia się metodą efektywnej stopy procentowej i wykazuje w pozycji „przychody z tytułu odsetek”, w przychodach finansowych. Odpisy z tytułu utraty wartości prezentuje w pozycji „Odwroćenie utraty/(utrata) wartości aktywów finansowych i aktywów z wyceny kontraktów z klientami”.

Wartość aktywów finansowych jest aktualizowana o odpis z tytułu utraty wartości wyliczony metodą oczekiwanych strat kredytowych (expected credit loss). Grupa stosuje trzystopniowy model utraty wartości dla aktywów finansowych:

- Poziom 1 – salda, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od początkowego ujęcia lub mają niskie ryzyko kredytowe. Oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypelnienia zobowiązania w ciągu 12 miesięcy (tj. całkowita oczekiwana strata kredytowa pomnożona jest przez prawdopodobieństwo, że strata wystąpi w ciągu następných 12 miesięcy);
- Poziom 2 – obejmuje salda, dla których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale brak jest obiektywnych przesłanek utraty wartości; oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypelnienia zobowiązania przez cały umowny okres życia danego aktywa;
- Poziom 3 – obejmuje salda z obiektywną przesłanką utraty wartości.

Jeżeli udzielone pożyczki mają niskie ryzyko kredytowe, odpis na oczekiwane straty kredytowe ujęty w ciągu danego okresu ogranicza się do 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych.

W zakresie w jakim zgodnie z powyższym modelem konieczna jest ocena czy nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego, Grupa uwzględnia następujące przesłanki przy dokonywaniu tej oceny:

- pożyczka jest przeterminowana o co najmniej 30 dni;
- nastąpiły zmiany legislacyjne, technologiczne lub makroekonomiczne, które mają znaczący negatywny wpływ na dłużnika;
- pojawiły się informacje o znaczącym niekorzystnym zdarzeniu dotyczącym pożyczki lub innej pożyczki tego samego dłużnika od innego pożyczkodawcy, np. wypowiedzenie umowy pożyczki, naruszenie jej warunków czy renegotiacja warunków ze względu na trudności finansowe itp.
- dłużnik stracił znaczącego klienta lub dostawcę albo doświadczył innych niekorzystnych zmian na swoim rynku.

Aktywa finansowe są spisywane, w całości lub w części, kiedy Grupa wyczerpie praktycznie wszystkie działania w zakresie ściągnięcia i uzna, że nie można już racjonalnie oczekiwać odzyskania należności. Zazwyczaj następuje to, gdy składnik aktywów jest przeterminowany co najmniej 360 dni.

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Pożyczki zaklasyfikowane są do Poziomu 1 modelu utraty wartości na wszystkie prezentowane dni bilansowe. Wszystkie udzielone pożyczki na poszczególne dni bilansowe uznane zostały za instrumenty o niskim ryzyku kredytowym, w związku z czym odpis na oczekiwane straty kredytowe ujęty w ciągu danego okresu ogranicza się do 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych. Oczekiwana stratę kredytową wyliczono na podstawie prawdopodobieństwa niewypelnienia zobowiązania, profilu spłat uzgodnionego w umowie pożyczki i oceny odzysków z zabezpieczenia. Na poszczególne dni bilansowe wysokość odpisu z tyt. utraty wartości oraz jego zmiany w prezentowanych okresach były nieistotne kwotowo, stąd Grupa nie prezentuje ruchów na odpisie. Zwiększenie salda pożyczek w wyniku udzielenia nowych pożyczek nie przyczyniło się istotnie do zmiany wysokości odpisu z tyt. utraty wartości

Pożyczkobiorca	Waluta pożyczki	Oprocentowanie	Termin spłaty	2023	2022
KWE	PLN	WIBOR 3M + marża 3 p.p.	18.12.2027	4 738	3 177
SOLAR SERBY	PLN	WIBOR 3M + marża 3 p.p.	04.03.2024	213	1 534
SOLAR SERBY	PLN	WIBOR 3M + marża 3p.p.	19.12.2027	4 862	-
SZYBOWICE	PLN	WIBOR 3M + marża 3p.p.	22.11.2024	3 496	3 358
SZYBOWICE	PLN	WIBOR 3M + marża 3p.p.	04.12.2025	1 489	-
SOLAR KAZIMIERZ BISKUPI	PLN	WIBOR 3M + marża 3p.p.	07.12.2027	1 427	-
PfelgeQuartier Beteiligungs	EUR	WIBOR 3M + marża 3 p.p.	31.01.2022	-	3 849
Razem, w tym:				16 225	11 918
Długoterminowe				12 516	8 069
Krótkoterminowe				3 709	3 849

5.2. ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Grupa w toku prowadzonej działalności narażona jest na następujące istotne rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych), ryzyko kredytowe oraz ryzyko płynności. Za ustalenie zasad zarządzania powyższymi ryzykami oraz ich weryfikację odpowiada Zarząd Grupy.

5.2.1. RYZYKO RYNKOWE – RYZYKO WALUTOWE

W ramach podstawowej działalności operacyjnej Grupa zawiera przede wszystkim kontrakty budowlane kwotowane w walucie krajowej (PLN), sporadycznie zawierane są kontrakty dwuwalutowe (w PLN i EUR). Natomiast kontrakty w segmencie zagranica denominowane są w walutach obcych.

Niemniej, w odniesieniu do należności i zobowiązań wynikających z zawartych umów na zakupy materiałów, z tytułu których nastąpią płatności w EUR oraz w odniesieniu do udzielonych pożyczek denominowanych w EUR Grupa narażona jest na ryzyko walutowe.

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

2023

	Ekspozycja na ryzyko walutowe (tys. PLN)	Wpływ na sprawozdanie z wyniku w tys. PLN		Wpływ na pozostałe całkowite dochody w tys. PLN	
		zmiana kursu +10%	zmiana kursu -10%	zmiana kursu +10%	zmiana kursu -10%
		Aktywa			
Nota 3.7. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6 597	660	(660)	-	-
Nota 6.5. Należności z tytułu dostaw i usług	46 701	4 670	(4 670)	-	-
Nota 2.2. Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	3 788	379	(379)	-	-
Zobowiązania					
Nota 6.9. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(5 728)	(573)	573	-	-
Wpływ razem					
Wpływ zmian kursów - aktywa i zobowiązania razem	51 358	5 136	(5 136)	-	-

2022

	Ekspozycja na ryzyko walutowe (tys. PLN)	Wpływ na sprawozdanie z wyniku w tys. PLN		Wpływ na pozostałe całkowite dochody w tys. PLN	
		zmiana kursu +10%	zmiana kursu -10%	zmiana kursu +10%	zmiana kursu -10%
		Aktywa			
Nota 6.5. Należności z tytułu dostaw i usług	7 092	709	(709)	-	-
Nota 5.1.2. Aktywa finansowe - udzielone pożyczki	3 849	385	(385)	-	-
Zobowiązania					
Nota 6.9. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(4 734)	(473)	473	-	-
Wpływ razem					
Wpływ zmian kursów - aktywa i zobowiązania razem	6 207	621	(621)	-	-

5.2.2. RYZYKO RYNKOWE – RYZYKO STÓP PROCENTOWYCH

Ryzyko stóp procentowych występuje głównie w związku z korzystaniem przez Grupę z zadłużenia, tj. kredytów bankowych i pożyczek (Nota 3.2.) oraz leasingu (Nota 3.4.).

Ponadto Grupa alokuje wolne środki pieniężne częściowo w inwestycje o zmiennej stopie procentowej (lokaty) oraz udziela pożyczek w oparciu o zmienną stopę procentową.

Aktywa i zobowiązania oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, narażają Grupę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych. Natomiast oprocentowane według stopy stałej (udzielane pożyczki) naraża Grupę na ryzyko zmiany wartości godziwej, niemniej jednak ze względu na fakt, iż Grupa nie wycenia tych pozycji do wartości godziwej, wpływ ten nie jest odzwierciedlany w sprawozdaniu finansowym.

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Grupa monitoruje stopień narażenia na ryzyko stopy procentowej. Analizę wrażliwości pozycji oprocentowanych zmienną stopą procentową na zmiany stopy procentowej zaprezentowano w poniższej tabeli.

	2023			2022		
	Wartość bilansowa pozycji oprocentowana zmienną stopą procentową	Wpływ na sprawozdanie z wyniku		Wartość bilansowa pozycji oprocentowana zmienną stopą procentową	Wpływ na sprawozdanie z wyniku	
		+100pb	-100pb		+100pb	-100pb
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 228	22	(22)	8 842	88	(88)
Aktywa finansowe - Udzielone pożyczki	16 225	162	(162)	-	-	-
Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	(11 950)	(119)	119	(59 631)	(596)	596
Zadłużenie z tytułu leasingu	(14 175)	(142)	142	(23 748)	(237)	237
Wpływ razem	(7 672)	(77)	77	(74 537)	(745)	745

* Środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania.

W tabeli poniżej zaprezentowano pozycje oprocentowane stałą stopą procentową.

	2023	2022
	Wartość bilansowa pozycji niepodlegająca ryzyku rynkowemu	Wartość bilansowa pozycji niepodlegająca ryzyku rynkowemu
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	63 094	2 286
Aktywa finansowe - Udzielone pożyczki	-	11 918
Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	526	830
	63 620	15 034

* Środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania.

5.2.3. RYZYKO KREDYTOWE

Aktywami finansowymi Grupy, które są narażone na ryzyko kredytowe są głównie pozycje wymienione w tabeli poniżej.

	2023	2022
Nota 3.7. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	65 322	11 128
Nota 3.7. Środki pieniężne na rachunkach VAT	20 856	13 399
Nota 5.1.2. Aktywa finansowe – udzielone pożyczki	16 225	11 918
Nota 6.5. Należności z tytułu dostaw i usług	115 121	105 693
Nota 2.2. Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje	4 242	974
Nota 2.3. Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	191 363	195 824
Razem	413 129	338 936

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Grupa minimalizuje ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami poprzez dywersyfikację banków, z którymi zawierane są transakcje lokacyjne. Grupa współpracuje z instytucjami finansowymi o wysokiej wiarygodności, zgodnie z informacjami w tabeli poniżej. Na poszczególne dni sprawozdawcze występuje znaczna koncentracja ryzyka kredytowego – informacja o wielkości salda środków pieniężnych zgromadzonych w jednej instytucji finansowej przedstawiona jest poniżej.

Podział salda środków pieniężnych i ich ekwiwalentów według ratingu kredytowego przedstawiono w tabeli poniżej. Rating AA-, A-, BBB+, BBB wg Euro Rating to poziom inwestycyjny. Rating BB+ oraz B+ jest poza poziomem inwestycyjnym nie mniej jednak kwota środków pieniężnych w tych instytucjach jest marginalna.

Według agencji ratingowej Euro Rating

Banki o ratingu AA-
Banki o ratingu A-
Banki o ratingu BBB
Banki o ratingu BBB-
Banki o ratingu BB+
Banki o ratingu B+

	2023	2022
	-	0,1%
	5,5%	7,8%
	70,2%	36,7%
	24,2%	55,2%
	0,0%	0,4%
	0,1%	0,0%
	100,0%	100,0%

Na 31 grudnia 2023 r. wartość aktywów pieniężnych i ich ekwiwalentów ulokowana w jednej instytucji finansowej stanowiła około 46% całego salda.

Całe saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów na poszczególne dni bilansowe zaliczone jest do Stopnia 1 modelu utraty wartości (tj. salda, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od początkowego ujęcia).

Odpisy z tytułu utraty wartości środków pieniężnych i ekwiwalentów ustalono indywidualnie dla każdego salda dotyczącego danej instytucji finansowej. Do oceny ryzyka kredytowego użyto zewnętrzne ratingi banków oraz publicznie dostępne informacje dotyczące wskaźników niewypelnienia zobowiązania dla danego ratingu ustalone przez Euro Rating. Analiza wykazała, iż aktywa te mają niskie ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy. Grupa skorzystała z uproszczenia dozwolonego przez standard i odpis z tytułu utraty wartości ustalono na podstawie 12-miesięcznych strat kredytowych. Kalkulacja odpisu wykazała nieistotną kwotę odpisu z tytułu utraty wartości.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu kontraktów budowlanych

W celu ochrony przed ryzykiem kredytowym wynikającym z należności związanych z realizacją kontraktów budowlanych (tj. należności z tytułu dostaw i usług, należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucji oraz z aktywów kontraktowych z tytułu kontraktów budowlanych, każdy kontrahent przed podpisaniem umowy jest oceniany pod kątem możliwości wywiązania się ze zobowiązań finansowych. Ponadto, w umowach z inwestorami zawierane są klauzule przewidujące prawo do wstrzymania realizacji robót, jeżeli występuje opóźnienie w przekazaniu należności za wykonane usługi. W miarę możliwości tworzy się również zapisy umowne warunkujące dokonywanie płatności podwykonawcom od wpływu środków od inwestora.

W Grupie nie występuje istotna koncentracja ryzyka kredytowego związana z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz należnościami z tytułu kontraktów budowlanych – kaucji oraz z aktywów kontraktowych z tytułu wyceny kontraktów budowlanych.

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

5.2.4. RYZYKO PŁYNNOŚCI

W celu ograniczenia ryzyka utraty płynności, Grupa utrzymuje odpowiednią ilość środków pieniężnych, a także zawiera umowy o linie kredytowe, które służą jako dodatkowe zabezpieczenie płynności. Do finansowania zakupów inwestycyjnych Grupa wykorzystuje środki własne, długoterminowe kredyty lub długoterminowe umowy leasingu, zapewniając odpowiednią trwałość struktury finansowania dla tego rodzaju aktywów.

Grupa stosuje politykę ograniczającą zaangażowanie kredytowe wobec poszczególnych instytucji.

Zarządzanie płynnością wspomagane jest obowiązującym systemem raportowania prognoz płynności przez Grupę.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

	2023							
	Poniżej 3 miesięcy	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem przepływy niezdyktowane	Dyskonto	Odsetki	Wartości bilansowe
Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	356	11 285	955	-	12 596	-	121	12 475
Zadłużenie z tytułu leasingu	1 961	4 945	10 238	2 580	19 724	-	5 549	14 175
Zobowiązania wobec podwykonawców - kaucje	5 535	2 914	21 044	4 799	34 292	3 821	-	30 471
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	92 001	-	-	-	92 001	-	-	92 001
Razem	99 853	19 144	32 237	7 379	158 613	3 821	5 670	149 122

	2022							
	Poniżej 3 miesięcy	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem przepływy niezdyktowane	Dyskonto	Odsetki	Wartości bilansowe
Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	13 009	46 757	2 214	-	61 980	-	1 518	60 462
Zadłużenie z tytułu leasingu	1 598	5 402	19 854	2 465	29 319	-	5 571	23 748
Zobowiązania wobec podwykonawców - kaucje	10 502	3 808	11 178	5 744	31 232	4 189	-	27 043
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	130 207	-	-	-	130 207	-	-	130 207
Razem	155 316	55 967	33 246	8 209	252 738	4 189	7 089	241 460

5.2.5. RYZYKO KLIMATYCZNE

Grupa ONDE monitoruje wpływ ryzyk klimatycznych na działalność Grupy i na dzień dzisiejszy nie identyfikuje istotnego wpływu czynników klimatycznych na prowadzoną działalność. Grupa ONDE konsekwentnie realizuje strategię ESG, przestrzegając wymagań dotyczących aspektów środowiskowych, inwestując w rozwój projektów w branży OZE.

6. NOTY POZOSTAŁE

6. NOTY POZOSTAŁE

6.1. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Najistotniejsze pozycje rzeczowych aktywów trwałych stanowią środki transportu oraz urządzenia techniczne i maszyny związane przede wszystkim z budownictwem infrastruktury drogowej oraz infrastruktury farm wiatrowych i fotowoltaicznych. Poza tym Grupa posiada również budynki i budowle oraz grunty.

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Grupa w przypadku zidentyfikowania przesłanek do możliwości wystąpienia rzeczowych aktywów trwałych przeprowadza test na utratę wartości w oparciu o oszacowanie wartości odzyskiwalnej danego aktywa trwałego. Wartość odzyskiwalna jest określana jako wyższa z dwóch: wartość, jaka jest możliwa do uzyskania przy sprzedaży danego aktywa trwałego pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa kalkulowana w oparciu o zdyskontowane przepływy pieniężne, które zostaną wypracowane przez dane aktywo trwałe lub zespół aktywów.

W wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych Grupa ujmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. Do wartości początkowej zalicza się również koszt części zamiennych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania, tj. oczekuje się, że części zamienne będą wykorzystywane przez okres dłuższy niż jeden rok i jest możliwe ich przypisanie do konkretnej pozycji rzeczowych aktywów trwałych.

Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, ujmowane są w wyniku finansowym w momencie poniesienia.

Grupa corocznie dokonuje weryfikacji wartości końcowej, okresu użytkowania oraz metody amortyzacji składników rzeczowych aktywów trwałych. Weryfikacje przeprowadzone na 31 grudnia 2023 oraz 31 grudnia 2022 nie skutkowały zmianą pozostałych szacowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji czy wartości końcowych środków trwałych.

Stawki amortyzacji wynoszą według poszczególnych klas środków trwałych (w tym również prawa do użytkowania aktywów należących do danej kategorii):

- Budynki i budowle – 2% - 4,5%
- Urządzenia techniczne i maszyny – 6% - 30%
- Środki transportu – 12,5% - 20%
- Pozostałe – 10% - 33%
- Grunty nie podlegają amortyzacji.

Prawa do użytkowania aktywów są amortyzowane przez okres odzwierciedlający czas, na jaki zawarto umowy. Dla posiadanych przez Grupę środków trwałych w leasingu, stawki amortyzacji są zbieżne ze stawkami amortyzacji dla własnych aktywów należących do tej samej kategorii, gdyż okres leasingu odpowiada okresowi ekonomicznej użyteczności danego aktywa (uwzględniając opcje przedłużenia) lub umowa zawiera opcję nabycia składnika aktywów i jest rozsądnie pewne iż Grupa z tej opcji skorzysta.

Środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości poniesionych kosztów bezpośrednio związanych z nabyciem lub wytworzeniem, w tym kosztów finansowania, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie są amortyzowane do momentu zakończenia ich budowy.

Polityka rachunkowości dotycząca leasingu stosowana od 1 stycznia 2019 roku:

Leasingi ujmowane są jako aktywa z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania do zapłaty za te prawa w dniu, w którym leasingowane aktywa dostępne są do użytkowania przez Grupę. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania zaprezentowano w nocie 6.1.

W dacie rozpoczęcia leasingu, zobowiązania leasingowe wyceniane są w kwocie równej bieżącej wartości następujących płatności leasingowych za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów w okresie leasingu:

- stałe płatności (w tym zasadniczo stałe płatności), pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe;
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki;
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej;
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji;
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

6. NOTY POZOSTAŁE

Oplaty leasingowe są dyskontowane przy użyciu stopy procentowej leasingu, jeśli stopę tę można z łatwością ustalić, lub krańcowej stopy oprocentowania długu leasingobiorcy.

Każda opłata leasingowa jest alokowana pomiędzy zobowiązanie a koszt finansowy. Po początkowym ujęciu, zobowiązania leasingowe są wyceniane przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wartości bilansowe zobowiązań są aktualizowane w celu odzwierciedlenia zmiany w zakresie szacunku okresu leasingu, opcji wykupu, zmiany w opłatach leasingowych i gwarantowanej wartości końcowej oraz modyfikacji umowy leasingu.

Okres leasingu to nieodwołalny okres leasingu; okresy objęte opcją przedłużenia i wcześniejszego zakończenia leasingu są uwzględnione w okresie leasingu, jeśli istnieje rozsądna pewność, że leasing będzie przedłużony lub umowa nie zostanie wcześniej zakończona.

Na 31 grudnia 2023 r. Grupa posiadała następujące grupy rzeczowych aktywów trwałych z uwzględnieniem prawa do użytkowania aktywów:

Grupa rzeczowych aktywów trwałych	2023			2022		
	Wartość brutto	Umorzenie i odpisy aktualizujące	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie i odpisy aktualizujące	Wartość netto
Grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu)	8 249	1 241	7 008	16 367	871	15 496
w tym leasing	3 620	1 074	2 546	11 906	871	11 035
Budynki i budowle	3 076	1 949	1 127	2 924	1 545	1 379
w tym leasing	1 214	278	936	1 214	-	1 214
Urządzenia techniczne i maszyny	38 842	30 041	8 801	34 169	26 556	7 613
w tym leasing	12 430	7 263	5 167	9 696	5 779	3 917
Środki transportu	30 311	18 559	11 752	27 683	15 135	12 548
w tym leasing	15 354	5 160	10 194	15 863	4 167	11 696
Inne środki trwałe	1 515	942	573	1 276	789	487
w tym leasing	49	6	43			
Środki trwałe w budowie	2 173	-	2 173	60	-	60
Razem	84 166	52 732	31 434	84 659	45 567	39 092

6. NOTY POZOSTAŁE

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Wartości niematerialne i prawne	Razem
Wartość netto na 1 stycznia 2022 r.	7 553	286	10 107	8 475	137	68	628	27 254
Zwiększenia:								
Zakup	-	-	972	33	349	60	1 025	2 439
Leasing	8 431	1 214	156	7 695	-	-	(6)	17 490
Przyjęcie środków trwałych	-	-	-	-	68	(68)	-	-
Amortyzacja	488	121	3 622	3 655	66	-	138	8 090
Inne	-	-	-	-	(1)	-	-	(1)
Wartość netto na 31 grudnia 2022 r.	15 496	1 379	7 613	12 548	487	60	1 509	39 092
Wartość netto na 1 stycznia 2023 r.	15 496	1 379	7 613	12 548	487	60	1 509	39 092
Zakup	-	133	1 698	290	210	2 113	178	4 622
Leasing	-	-	3 351	3 091	49	-	-	6 491
Amortyzacja	369	385	3 886	4 030	154	-	246	9 070
Sprzedaż oraz likwidacja	-	-	-	-	19	-	-	19
Pozostałe	8 119	-	(25)	147	-	-	-	8 241
Wartość netto na 31 grudnia 2023 r.	7 008	1 127	8 801	11 752	573	2 173	1 441	32 875

Amortyzacja

	2023	2022
Koszty ogólnego zarządu	3 445	1 239
Koszty wytworzenia sprzedanych produktów i usług	5 625	6 851
Razem	9 070	8 090

Prawo do użytkowania aktywów w leasingu, zobowiązania leasingowe

Przyjęto następujące uproszczenia dozwolone przez MSSF16:

- nie aktywuje się umów leasingowych w odniesieniu do aktywów niskocennych (poniżej 15 tys. zł),
- pomija się umowy, które ulegną rozwiązaniu w ciągu bieżącego roku,

Grupa nie zawierała w trakcie okresów, którego dotyczą sprawozdania umów leasingu na okres krótszy niż 12 m-cy. Zawierane umowy leasingu nie posiadały elementu zmiennego wynagrodzenia dla leasingodawcy.

Opłaty związane z wszystkimi leasingami krótkoterminowymi i leasingami niskocennych aktywów są ujmowane liniowo jako koszt w wyniku finansowym. Na moment pierwszego zastosowania standardu, dla wszystkich leasingów, za wyjątkiem leasingów krótkoterminowych i leasingów niskocennych aktywów, wcześniej sklasyfikowanych jako leasing operacyjny:

6. NOTY POZOSTAŁE

Dane dotyczące zastosowania MSSF 16 zaprezentowano w poniższych tabelach.

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	RAZEM
Wartość netto na dzień 01.01.2022	3 093	-	5 581	7 402	-	16 076
Zwiększenie z tytułu przyjęcia w leasing	8 432	1 214	156	7 695	-	17 497
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania - z prawa do użytkowania aktywów w leasingu na rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	(745)	-	(745)
Amortyzacja	(490)	-	(1 820)	(2 645)	-	(4 955)
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia wynikające z przekwalifikowania - z prawa do użytkowania aktywów w leasingu na rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	(11)	-	(11)
Wartość netto na dzień 31.12.2022	11 035	1 214	3 917	11 696	-	27 862
Wartość netto na dzień 01.01.2023	11 035	1 214	3 917	11 696	-	27 862
Zwiększenie z tytułu przyjęcia w leasing	-	-	3 351	3 091	49	6 491
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania - z prawa do użytkowania aktywów w leasingu na rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	(1 535)	-	(1 535)
Amortyzacja	(371)	(278)	(2 100)	(3 021)	(6)	(5 776)
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia wynikające z przekwalifikowania - z prawa do użytkowania aktywów w leasingu na rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	(37)	-	(37)
Pozostałe	(8 119)	-	-	-	-	(8 119)
Wartość netto na dzień 31.12.2023	2 545	936	5 168	10 194	43	18 886

6.1.1. KWOTY ZOBOWIĄZAŃ UMOWNYCH ZACIĄGNIĘTYCH W CELU NABYCIA RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH

Na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz na 31 grudnia 2022 r. Grupa nie posiadała umownych zobowiązań związanych z umowami zakupu aktywów trwałych oraz zawartych umów leasingu co do których okres leasingu jeszcze się nie rozpoczął i nie zostały wykazane w zobowiązaniach leasingowych w tym zakresie

6.2. WARTOŚĆ FIRMY

Wartość firmy powstaje w wyniku rozliczenia nabycia przedsięwzięć metodą nabycia – szczegóły opisano poniżej.

Zasady rachunkowości dotyczące utraty wartości firmy opisano w Nocie 6.3.

Grupa posiada nabyte udziały w spółkach zależnych i współzależnych – przy czym, ze względu na przyjętą strategię rozwoju, na ogół są to spółki projektowe tzw. SPV w ramach których nie rozpoznaje się wartości firmy gdyż były to transakcje nabycia aktywów nie stanowiącej nabycia przedsięwzięcia. Poniżej przedstawiono podmioty dla których wartość firmy w toku transakcji nabycia rozpoznano wartość firmy.

	2023	2022
Wartość firmy na początek okresu	56	56
Wartość firmy na koniec okresu	56	56
W tym z tytułu nabycia:		
IDE Spółka z o.o.	56	56

6. NOTY POZOSTAŁE

6.3. UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW TRWAŁYCH

Grupa przeprowadza testy na utratę wartości aktywów trwałych jeżeli zachodzą przesłanki utraty wartości oraz dodatkowo co najmniej raz w roku dla wartości firmy. Wartość odzyskiwaną ustala się na najniższym możliwym poziomie, tj. dla pojedynczego składnika aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do której dany składnik aktywów należy.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy ocenia się, czy istnieją obiektywne przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości składnika bądź grupy rzeczowych aktywów trwałych. Jeśli przesłanki takie istnieją, ustala się szacowaną możliwą do odzyskania wartość (wartość odzyskiwalną) i dokonuje odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, w kwocie równej różnicy między wartością możliwą do odzyskania i wartością bilansową. Wartość odzyskiwalna to wyższa z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży i wartości użytkowej. Strata wynikająca z utraty wartości jest ujmowana w rachunku zysków i strat. Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia również czy występują przesłanki wskazujące na to, że ujęty w poprzednich okresach odpis aktualizujący z tytułu trwałej utraty wartości powinien być zmniejszony lub całkowicie odwrócony.

Utrata wartości firmy

Wartość firmy podlega testowi na utratę wartości przynajmniej raz w roku. Ewentualna utrata wartości rozpoznawana jest od razu jako pomniejszenie wartości firmy i odnoszona w rachunek wyników, dodatkowo nie podlega odwróceniu w kolejnych okresach sprawozdawczych.

W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości, wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. W przypadku zbycia działalności wchodzącej w skład ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy, odnosząca się do zbytej działalności wartość firmy uwzględnia się w wartości bilansowej przy ustalaniu zysku lub straty z tytułu zbycia.

Utrata wartości firmy i wartości rzeczowych aktywów trwałych

Grupa nie zidentyfikowała czynników, które mogłyby wskazywać na przesłanki do utraty wartości aktywów trwałych, w związku z czym na 31 grudnia 2023 r. nie przeprowadzono testu na utratę wartości.

6.4. ZAPASY

W ramach poszczególnych grup zapasów ujmowane są głównie następujące pozycje:

- Materiały: elementy składowane w miejscach magazynowania przeznaczone do wykorzystania w procesach produkcyjnych, zwłaszcza do zużycia w działalności budowlanej;
- Produkcja w toku;
- Produkty gotowe: głównym produktem jest masa bitumiczna wykorzystywana w procesach produkcyjnych oraz przeznaczona na sprzedaż.
- Projekty OZE

Materiały wycenia się w cenie nabycia, a ich rozchód przy zastosowaniu metody „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”. Produkcję w toku oraz wyroby gotowe wycenia się w wysokości kosztu bezpośrednich materiałów i robocizny, wraz z odpowiednim narzutem pośrednich kosztów produkcji ustalonym przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego. Na dzień bilansowy zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i ceny sprzedaży netto.

Do materiałów Grupa zalicza składowane na terenach budów składniki zapasów o ogólnym przeznaczeniu, niskim stopniu przetworzenia, które mogą w prosty sposób oraz bez ponoszenia istotnych kosztów zostać wykorzystane dla innych kontraktów lub sprzedane (w przypadku, gdy okażą się niepotrzebne do realizacji danego kontraktu). Składnikami zapasów nie są natomiast elementy składowane na terenach budów o przeznaczeniu specyficznym dla danej budowy lub przetworzone we własnym zakresie lub przez podwykonawcę, takie co do których nie jest pewne, iż w prosty sposób mogą zostać wykorzystane dla innych kontraktów lub sprzedane. Takie pozycje odnoszone są bezpośrednio w koszt kontraktu i włączane są w tym samym do wyceny kontraktu według stopnia zaawansowania (szczegóły opisano w Nocie 2.1.).

Jako projekty OZE Grupa identyfikuje osobną kategorię produktów gotowych, którymi są rozwijane we własnym zakresie projekty farm wiatrowych i fotowoltaicznych. Projekty OZE wyceniane są według niższej z dwóch wartości - kosztu wytworzenia i możliwej ceny do uzyskania ze sprzedaży netto. Cena sprzedaży netto jest to szacowana cena sprzedaży oceniana przez Zarząd na podstawie danych rynkowych.

6. NOTY POZOSTAŁE

	2023	2022
Materiały	26 758	25 388
Produkcja w toku	2 192	233
Produkty gotowe	366	111
Projekty OZE	102 250	128 657
Wartość brutto zapasów	131 572	154 389
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	130	130
Wartość netto zapasów	131 442	154 259

6.5. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE

Do należności z tytułu dostaw i usług oraz należności pozostałych Grupa zalicza przede wszystkim należności z tytułu dostaw i usług od podmiotów niepowiązanych (głównie z tytułu wystawionych faktur wynikających z realizacji przez Grupę kontraktów budowlanych) oraz należności budżetowe, w tym należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz z tytułu podatku od towarów i usług.

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 30 do 180 dni, ujmowane są w wartości nominalnej, tj. według kwot pierwotnie zafakturowanych. Należności z tytułu dostaw i usług utrzymywane są w celu ściągnięcia oraz spełniają test SPPI, w związku z czym na dzień bilansowy pozycje te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem odpisu aktualizującego wyliczonego przy zastosowaniu modelu strat oczekiwanych.

MSSF 9 wymaga oszacowania oczekiwanej straty dla aktywów finansowych, niezależnie od tego czy wystąpiły, czy też nie, przesłanki na utratę wartości. W przypadku należności handlowych, Grupa stosuje podejście uproszczone i wycenia odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości strat kredytowych oczekiwanych w całym okresie życia należności od momentu początkowego ujęcia należności.

Dla należności handlowych, które w oparciu o przeprowadzoną analizę portfelową zostały ocenione jako należności, które nie utraciły wartości, oszacowanie ewentualnych odpisów aktualizacyjnych jest oparte na wykorzystaniu matrycy odpisów, w której odpisy oblicza się dla należności handlowych zaliczonych do różnych przedziałów wiekowych (okresów przeterminowania), przy zastosowaniu współczynnika niewypełnienia zobowiązania. Współczynnik niewypełnienia zobowiązania ustala się w oparciu o dane historyczne (wyliczone na bazie ostatnich 5 lat, skorygowane o wpływ przyszłych czynników).

W analogiczny sposób Grupa kalkuluje odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla należności z tytułu kaucji oraz aktywów z tytułu kontraktów budowlanych; salda w odniesieniu do których termin płatności nie upłynął zaliczane są do przedziału „nieprzeterminowane” w matrycy odpisów, a odpis liczony jest przy uwzględnieniu współczynnika nieściągalności dla należności nieprzeterminowanych.

Dla należności handlowych, dla których istnieją przesłanki do utraty wartości (np. należności sporne), utworzono specyficzne dodatkowe odpisy w zależności od indywidualnej oceny ich odzyskiwalności.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny (dotyczy należności z tytułu kaucji), wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

6. NOTY POZOSTAŁE

	2023			2022		
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto
Należności z tytułu dostaw i usług	118 142	3 021	115 121	107 803	2 110	105 693
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	-	-	-	14 819	-	14 819
Pozostałe należności budżetowe	9 299	-	9 299	7 743	-	7 743
Pozostałe należności	1 121	-	1 121	1 119	-	1 119
Razem	128 562	3 021	125 541	131 484	2 110	129 374

	2023	2022
Należności nieprzeterminowane	51 361	15 059
Należności przeterminowane:	63 760	90 634
Do 1 miesiąca	17 330	56 947
1-3 miesięcy	28 053	24 371
3-6 miesięcy	16 389	6 000
6 miesięcy - 1 rok	1 914	2 187
Powyżej 1 roku	74	1 129
Razem	115 121	105 693

Zmiany odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu dostaw i usług zaprezentowano w tabeli poniżej:

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2023	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2022
Odpisy aktualizujące na początek okresu	2 110	4 207
Utworzenie/(odwrócenie) odpisów indywidualnych	384	(2 245)
Utworzenie/(odwrócenie) odpisów wg matrycy odpisów	564	148
Odwrócenie odpisów indywidualnych	(37)	-
Odpisy aktualizujące na koniec okresu, w tym:	3 021	2 110
Odpis wyciszony na bazie matrycy	1 827	1 263
Odpis indywidualny	1 194	847
Razem	3 021	2 110

6.6. POZOSTAŁE AKTYWA

Pozycja Ubezpieczenia to przedpłaty dokonywane przez Grupę z tytułu umów ubezpieczeń dotyczących przyszłych okresów sprawozdawczych. Ujmowane są one w ramach rachunku wyników stosownie do upływu czasu.

W pozycji Przedpłaty Grupa ujmuje kwoty uiszczone na poczet zawartych umów przedwstępnych nabycia udziałów w Spółkach niespełniające definicji derywatów zgodnie z MSSF 9.

	2023	2022
Przedpłaty	794	794
Ubezpieczenia	607	715
Pozostałe	296	406
Razem	1 697	1 915

6. NOTY POZOSTAŁE

6.7. REZERWY

Rezerwy obejmują głównie rezerwy na naprawy gwarancyjne, rezerwy na świadczenia pracownicze i świadczenia po okresie zatrudnienia oraz rezerwy na sprawy sądowe i sporne.

Rezerwy na naprawy gwarancyjne

Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych wynikają z udzielania przez Grupę gwarancji na świadczone usługi budowlane. Rezerwę tworzy się w wysokości ustalonej wskaźnikiem procentowym będącym ilorazem historycznie poniesionych kosztów na naprawy gwarancyjne oraz historycznie ujętych przychodów z tytułu realizacji kontraktów budowlanych. Koszty rezerwy na naprawy gwarancyjne ujmują się w kosztach sprzedanych usług. W przypadku usług innych niż usługi budowlane, głównie usług serwisowych rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych tworzy się na podstawie danych historycznych oraz wiarygodnego szacunku kwoty obowiązku z tego tytułu. Założenia zastosowane do obliczenia rezerwy na naprawy gwarancyjne na 31 grudnia 2023 r. zostały oparte na ewidencji napraw gwarancyjnych w latach 2018-2022 i odpowiednio na 31 grudnia 2022 r. – 2017-2021.

Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia

Do grupy tej zalicza się rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe, do wypłaty których Grupa zobowiązana jest zgodnie z przepisami prawa oraz regulaminem wynagradzania. Wysokość rezerwy ustalana jest w wartości bieżącej przy zastosowaniu technik aktuarialnych, wymagających przyjęcia pewnych założeń. Założenia niezbędne do wyceny obejmują wysokość stop dyskontowych, prognozowanych stóp zwrotu z aktywów oraz prognozowanych podwyżek wynagrodzeń. Ze względu na złożoność wyceny, przyjęte założenia, a także swój długoterminowy charakter, zobowiązania z tytułu wyżej wymienionych świadczeń są bardzo wrażliwe na zmiany założeń. Wszystkie powyższe założenia są weryfikowane oraz zaktualizowane na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Rezerwy na sprawy sądowe i sporne

Szczegółowej analizy potencjalnych ryzyk związanych z prowadzonymi sprawami sądowymi, podejmowania decyzji o konieczności ujęcia skutków tych postępowań w sprawozdaniu finansowym Grupy oraz wysokości rezerwy dokonują departamenty prawne oraz Zarząd.

Rezerwy w podziale na grupy zaprezentowane zostały w poniższej tabeli:

	Rezerwy na naprawy gwarancyjne	Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	Inne	Razem
Stan na 01.01.2022	4 800	644	-	5 444
Zwiększenie	-	12	793	805
Rozwiązanie	249	120	-	369
Stan na 31.12.2022	4 551	536	793	5 880
krótkoterminowe	-	111	793	904
długoterminowe	4 551	425	-	4 976
Stan na 01.01.2023	4 551	536	793	5 880
Zwiększenie	1 947	41	915	2 903
Rozwiązanie	-	-	-	-
Wykorzystanie	-	121	793	914
Stan na 31.12.2023	6 498	456	915	7 869
krótkoterminowe	-	152	438	590
długoterminowe	6 498	304	477	7 279

6. NOTY POZOSTAŁE

6.8. SPRAWY SPORNE

Na dzień bilansowy spółki Grupy uczestniczą w postępowaniach sądowych, zarówno jako strona pozwana i pozywająca. Stan spraw o istotnym znaczeniu:

Strona sporu	Opis przedmiotu sporu
<p>Wzywający: 1. ONDE S.A., 2. Przedsiębiorstwo Inżynierskich Robót Kolejowych „TOR-KRAK” Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie 3. syndyk masy upadłości Firma „Gotowski – Budownictwo Komunikacyjne i Przemysłowe” Sp. z o.o. w upadłości z siedzibą w Bydgoszczy</p> <p>Przeciwnik: Miasto Bydgoszcz; Miejskie Wodociągi i Kanalizacja w Bydgoszczy sp. z o.o.</p> <p>Wartość przedmiotu sporu: 6 478 982 PLN</p>	<p>W dniu 30 grudnia 2022r. Wzywająca skierowała wniosek o zawiązanie do próby ugodowej do Przeciwnika, w którym zawiązała Przeciwnika do zawarcia ugody sądowej w sprawie zapłaty przez niego dodatkowego wynagrodzenia na rzecz Wzywającego z tytułu kosztów tymczasowej organizacji ruchu w wydłużonym okresie trwania umowy nr 159/ZDMiKP/18 o roboty budowlane zawartej w dniu 29 listopada 2018r. Należność objęta wnioskiem dotyczy powstałych kosztów tymczasowej organizacji ruchu po stronie Wzywającego obejmuje okres łącznie 196 dni. Wzywająca przed złożeniem wniosku zgłosiła roszczenie w marcu 2022r. , a następnie w listopadzie 2022r. skierowała przedsądowe wezwanie do zapłaty obejmujące należność dochodzoną wnioskiem. Na dzień 13 kwietnia 2023r. wyznaczono termin posiedzenia, które się nie odbyło z uwag na podjęte rozmowy ugodowe pomiędzy Stronami, które są kontynuowane. W sprawie brak jest wyznaczonego nowego terminu posiedzenia. Strony od kwietnia 2023r. do początku grudnia 2023r. prowadziły z przerwami rozmowy zmierzające do zawarcia ewentualnej ugody sądowej. Strony pozasądowo nie osiągnęły porozumienia. Wyznaczono nowy termin posiedzenia ugodowego na dzień 8 lutego 2024r. podczas którego nie zawarto ugody sądowej. Wobec powyższego w dniu 9 lutego 2024r. złożono pozew o zapłatę kwoty objętej wnioskiem o zawiązanie do próby ugodowej. Zarząd przewiduje uwzględnienie powództwa w całości / w części. Należności prezentowane w bilansie w związku ze sprawą nie są objęte odpisem.</p>
<p>Wierzyciel: ONDE S.A.</p> <p>Dłużnik: PflegeQuartier Beteiligungs GmbH</p> <p>Poręczyciel: Andreas Skoberne</p> <p>Wartość przedmiotu sporu: 870 000,00 EUR</p>	<p>W dniu 17 stycznia 2018r. doszło do zawarcia umowy pożyczki z Dłużnikiem kwoty 750 000,00 EUR. Zgodnie z treścią umowy cała należność winna zostać zwrócona najpóźniej do 31 stycznia 2020 roku. W grudniu 2021 roku podjęto próbę polubownego zakończenia sporu, zostało wystosowane wezwanie do zapłaty. Dłużnik nie dokonał zapłaty należności w jakiegokolwiek części. Sprawa została przekazana do prowadzenia przez zewnętrzną Kancelarię na terenie Niemiec. W dniu 14 lutego 2022 roku zostało skierowane ponownie ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty wystosowane przez pełnomocnika, z wyznaczonym terminem płatności do 25 lutego 2022 roku. Na skutek braku dokonania płatności w dniu 1 marca 2022 roku został złożony wniosek o wszczęcie postępowania upominawczego przeciwko poręczycielowi, który złożył sprzeciw. Na skutek powyższego sprawa została przekazana do Sądu Landgericht w Dortmundzie. Pozew o zapłatę przeciwko poręczycielowi został złożony do w/w sądu w dniu 23 maja 2022r. Sąd wszczął pisemne postępowanie przygotowawcze. Pozwany nie zajął stanowiska w sprawie. W lipcu 2022r. Landgericht w Dortmundzie wydał wyrok zaoczny przeciwko Poręczycielowi, który się od niego nie odwołał. Wobec Dłużnika toczą się następujące postępowania egzekucyjne: o zajęcie akcji Spółki Wohnvoll AG; zajęcie udziałów w PflegeQuartier Düren GmbH, zajęcie rachunku bankowego Dłużnika. Dłużnik dokonał w grudniu 2022r. zapłaty na konto Komornika prowadzącego sprawę egzekucyjną zapłaty w wysokości 100 000,00 EUR, na rzecz Wierzyciela Komornik dokonał po potrąceniu kosztów postępowania egzekucyjnego wpłaty w dniu 5 grudnia 2022r. w wysokości 99 961,11 EUR. Wobec Poręczyciela wszczęto postępowanie egzekucyjne na podstawie wykonanego wyroku zaocznego. Następnie Dłużnik dokonał w kwietniu 2023r. zapłaty na konto Komornika prowadzącego sprawę egzekucyjną w wysokości 75 000,00 EUR, na rzecz Wierzyciela. Komornik dokonał po potrąceniu kosztów postępowania egzekucyjnego wpłaty w dniu 14 kwietnia 2023r. w wysokości 74 994,72 EUR na rzecz Wierzyciela. W toku postępowania egzekucyjnego doszło do zajęcia rachunków bankowych Poręczyciela, wystąpiono o wydanie nakazu aresztowania. W sierpniu 2023r. doszło do przeszukania przez Komornika lokalu mieszkalnego, pod którym był zameldowany Poręczyciel, w którym nie przebywał. W sprawie doszło do negatywnego wpisu w rejestrze Schufa i rejestru dłużników wobec A. Skoberne. Ponadto złożono wniosek o zajęcie roszczeń z tytułu wynagrodzenia za pracę dla A. Skoberne na stanowisku członka zarządu w spółce PQ Grundstücksverwaltungs. W styczniu 2024r. złożono pozew o zapłatę przeciwko PQ Service GmbH o zapłatę kwoty 821.850, 88 EUR. Na 31.12.2023 odpis należności w pełnej wysokości.</p>

6. NOTY POZOSTAŁE

<p>Wzywający: 1. ONDE S.A., 2. Przedsiębiorstwo Inżynierskich Robót Kolejowych „TOR-KRAK” Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie 3. syndyk masy upadłości Firma „Gotowski – Budownictwo Komunikacyjne i Przemysłowe” Sp. z o.o. w upadłości z siedzibą w Bydgoszczy</p> <p>Przeciwnik: Miasto Bydgoszcz; Miejskie Wodociągi i Kanalizacja w Bydgoszczy sp. z o.o.</p> <p>Wartość przedmiotu sporu: 2 570 390 PLN</p>	<p>W dniu 21 grudnia 2023r. Wzywająca skierowała wniosek o zawiązanie do próby ugodowej do Przeciwnika, w którym zawiązała Przeciwnika do zawarcia ugody sądowej w sprawie zapłaty przez niego na rzecz Konsorcjum: dodatkowego wynagrodzenia tytułem poniesionych kosztów związanych z przedłużeniem terminów Umowy nr 159/ZDMiKP/18 o 105 dni (z wyłączeniem kosztów tymczasowej organizacji ruchu), zwrotu kosztu nabycia drzew przez Wzywającą w związku z przedłużeniem realizacji Umowy nr 159/ZDMiKP/18 co doprowadziło do konieczności nabywania materiałów przez Konsorcjum w późniejszym terminie, w innych okolicznościach rynkowych, po wyższej cenie oraz dodatkowego wynagrodzenia Wzywających za wykonanie robót agrotechnicznych w wydłużonym okresie trwania Umowy nr 159/ZDMiKP/. Konsorcjum przed złożeniem wniosku zgłosiła roszczenie w marcu 2022r. , a następnie w listopadzie 2022r. skierowała przedsądowe wezwanie do zapłaty obejmujące należność dochodzoną wnioskiem. Strony od kwietnia 2023r. do początku grudnia 2023r. z uwagi na złożony wniosek o zawiązanie do próby ugodowej w sprawie dotyczącej kosztów TOR prowadziły z przerwami rozmowy zmierzające do zawarcia ewentualnej ugody sądowej. Strony pozasądowo nie osiągnęły porozumienia. Wyznaczono termin posiedzenia ugodowego na dzień 20 lutego 2024r., podczas którego nie zawarto ugody sądowej. Wobec powyższego złożono w dniu 29 lutego 2024r. pozew o zapłatę kwoty objętej wnioskiem o zawiązanie do próby ugodowej.</p> <p>Zarząd przewiduje uwzględnienie powództwa w całości / w części. Należności prezentowane w bilansie w związku ze sprawą nie są objęte odpisem.</p>
<p>Wzywający: Konsorcjum: 1. ONDE S.A. 2. Mosty Łódź S.A.</p> <p>Przeciwnik: Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad</p> <p>Wartość przedmiotu sporu: 8 525 955 PLN</p>	<p>W dniu 29.12.2023r. Konsorcjum złożyło wniosek o zawiązanie do próby ugodowej przeciwko Zamawiającemu: Skarbowi Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad dotyczących części należności związanych z realizacją Umowy nr O.WR.D - 3.2410.86.2017 z tytułu realizacji robót w zakresie poszerzenia obiektu WS-47, które to poszerzenie jest wynikiem odmiennych niż przyjęte w PFU warunków hydrologiczno – hydraulicznych, z realizacji robót wynikających z wymagań operatora Orange Polska, które to wymagania wykraczały poza zakres zamówienia, z tytułu wydłużonej realizacji zamówienia na skutek opóźnienia w wydawaniu decyzji ZRID w okresie od dnia 13 lipca 2020r. do dnia 30 sierpnia 2020r., co skutkowało wydłużeniem czasu na ukończenie robót. W sprawie brak wyznaczonego terminu posiedzenia.</p> <p>Zarząd przewiduje pozytywne rozstrzygnięcie na etapie ugody bądź powództwa. Należności prezentowane w bilansie w związku ze sprawą nie są objęte odpisem.</p>
<p>Powód 1 : Mosty Łódź S.A. Powód 2 ONDE S.A.</p> <p>Pozwany: Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad</p> <p>Wartość przedmiotu sporu: 11 916 279 PLN</p>	<p>W dniu 17 stycznia 2024 roku powodowie złożyli pozew o zapłatę 11 916 279 zł przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Pozew dotyczy części należności związanych z realizacją Umowy nr O.WR.D -3.2410.86.2017 tj. należności wynikających ze zmiany wymagań technicznych wydanych przez zarządcę linii kolejowej dotyczących wymaganej skrajni obiektów nad liniami kolejowym - prace projektowe, wykonania zwiększonej ilości robót budowlanych wynikających z wymagań warunków technicznych zarządcy linii kolejowej w zakresie wymaganej skrajni pionowej obiektów – roboty budowlane, oraz płatności z tytułu przedłużonej realizacji prac projektowych w okresie od dnia 20 grudnia 2019 roku do dnia 18 marca 2020 roku i w efekcie wydłużonej realizacji zamówienia w okresie od dnia 22 marca 2022 roku do dnia 31 maja 2022 roku.</p> <p>Zarząd przewiduje uwzględnienie powództwa w całości / w części. Należności prezentowane w bilansie w związku ze sprawą nie są objęte odpisem.</p>

6. NOTY POZOSTAŁE

6.9. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ ZOBOWIĄZANIA POZOSTAŁE

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania pozostałe obejmują przede wszystkim zobowiązania z tytułu dostaw i usług od podmiotów niepowiązanych, otrzymane zaliczki, zobowiązania z tytułu wynagrodzeń oraz zobowiązania z tytułu podatków.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług ujmuje się początkowo w wartości godziwej (odpowiadającej wartości nominalnej), a na dzień bilansowy wycenia według zamortyzowanego kosztu.

Otrzymane zaliczki dotyczą głównie wpłat od kontrahentów z tytułu realizacji umów o kontrakty budowlane i ujmuje się je w wartości nominalnej otrzymanej wpłaty.

Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń ujmuje się w wartości należnej za wykonaną pracę, naliczonej zgodnie z zawartymi umowami.

Zobowiązania z tytułu podatków (w tym podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych) ujmuje się w wysokości kwoty wymagającej zapłaty przez Grupę zgodnie z obowiązującymi i mającymi zastosowanie przepisami.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Do grupy tej zalicza się rezerwy na niewykorzystane urlopy. Kalkulowane są one w oparciu o zestawienie niewykorzystanych dni urlopu na dany dzień bilansowy w podziale na poszczególnych pracowników oraz ich dzienne wynagrodzenie brutto powiększone o narzuty ZUS pracodawcy.

	2023	2022
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	92 001	130 207
w tym od podmiotów powiązanych	3 756	3 984
Zobowiązania budżetowe z tytułu:	32 276	4 175
podatku od towarów i usług	15 430	-
podatku dochodowego od osób prawnych	11 460	-
podatku dochodowego od osób fizycznych	1 044	678
ZUS	4 087	3 389
PFRON	82	74
PPK	85	32
inne	88	2
Pozostałe zobowiązania	8 777	8 689
z tytułu wynagrodzeń	3 118	2 945
rozliczenia międzyokresowe kosztów	21	937
krótkoterminowe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	3 719	3 918
inne	1 919	889
Razem	133 054	143 071

6.10. WYJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH

Uzgodnienie zmiany stanu kapitału obrotowego za okres sprawozdawczy oraz analogiczny okres roku poprzedniego:

	Zmiana stanu w sprawozdaniu przepływów pieniężnych 2023	Zmiana stanu w sprawozdaniu przepływów pieniężnych 2022
Zmiana stanu rezerw	1 989	436
Zmiana stanu zapasów, z wyjątkiem projektów OZE	22 817	(4 233)
Zmiana stanu należności	(9 430)	42 603
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	3 181	12 536
Zmiana stanu pozostałych aktywów	218	6 617
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu kontraktów budowlanych	75 925	(141 315)
Zmiana stanu kapitału obrotowego	94 700	(83 356)

6. NOTY POZOSTAŁE

6.11. STRUKTURA GRUPY

Struktura Grupy

Na dzień 31 grudnia 2023 roku w skład Grupy wchodzi Jednostka dominująca ONDE S.A., jednostki zależne oraz jednostki współzależne, konsolidowane metodą pełną i metodą praw własności.

Jednostki zależne i zasady konsolidacji: Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera dane Jednostki Dominującej oraz jej jednostek zależnych.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną od dnia objęcia kontroli do dnia utraty kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce wtedy, gdy Jednostka Dominująca z tytułu swojego zaangażowania w jednostkę, w którą dokonała inwestycji, podlega ekspozycji na zmienne zwroty, lub gdy ma prawa do zmiennych zwrotów, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych zwrotów poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie Jednostki Dominującej, w oparciu o spójne zasady rachunkowości. W przypadku utraty kontroli nad jednostką zależną zysk lub strata z transakcji skutkującej utratą kontroli ujmowane są w wyniku finansowym.

Rozrachunki, przychody, koszty i niezrealizowane zyski ujęte w aktywach, powstałe na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy, podlegają eliminacji.

Na datę objęcia kontroli, Grupa ustala, czy jednostka nad którą objęto kontrolę stanowi przedsięwzięcie w rozumieniu MSSF3 czy grupę aktywów nie stanowiących przedsięwzięcia.

Rozliczenia nabycia przedsięwzięć dokonuje się metodą nabycia. W metodzie tej możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i zobowiązania wycenia się w wartości godziwej na dzień przejęcia. Zapłatę przekazaną w transakcji nabycia przedsięwzięć wycenia się w wartości godziwej przekazanych przez Grupę aktywów, zobowiązań zaciągniętych przez Grupę wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną. Koszty związane z przejęciem ujmują się w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia. Nadwyżka ceny przejęcia, wartości godziwej uprzednio posiadanych udziałów oraz udziałów niekontrolujących nad wartością godziwą przejętych aktywów netto, z uwzględnieniem wyjątków wymienionych w MSSF 3, stanowi wartość firmy.

W przypadku transakcji nabycia aktywów nie stanowiącej nabycia przedsięwzięcia, cenę nabycia alokuje się do poszczególnych nabytych składników aktywów na bazie ich relatywnych wartości godziwych. Koszty transakcyjne podlegają ujęciu w wartości początkowej nabytych aktywów trwałych. W transakcji nabycia aktywów nie powstaje wartość firmy.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycję w jednostce stowarzyszonej ujmuje się początkowo według kosztu, a następnie koryguje w celu uwzględnienia udziału Grupy w wyniku finansowym i innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej. Inwestycję w jednostce stowarzyszonej ujmuje się metodą praw własności od dnia, w którym dany podmiot uzyskał status jednostki stowarzyszonej.

Przy ocenie konieczności ujęcia utraty wartości inwestycji Grupy w jednostce stowarzyszonej, stosuje się wymogi MSR 28. W razie potrzeby całość kwoty bilansowej inwestycji testuje się na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” jako pojedynczy składnik aktywów, porównując jego wartość odzyskiwalną z wartością bilansową. Ujęta utrata wartości stanowi część wartości bilansowej inwestycji. Odwrócenie tej utraty wartości ujmuje się zgodnie z MSR 36 w stopniu odpowiadającym późniejszemu zwiększeniu wartości odzyskiwalnej inwestycji.

6. NOTY POZOSTAŁE

Szczegółowe informacje na temat struktury Grupy zawarte zostały w poniższych tabelach

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	2023	2022
Udziały posiadane bezpośrednio				
WTL 20 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 40 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 80 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 100 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 120 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 130 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 140 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 150 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 160 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 170 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
IDE PROJEKT SP. Z O.O.	Toruń	usługi projektowe	100,00%	100,00%
SOLAR SERBY SP. Z O.O. (dawniej AZURYT 6 INVESTMENTS SP. Z O.O.)	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	50,00%
CYRANKA SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	0,00%	100,00%
KWE SP. Z O.O.	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	50,00%
ELEKTROWNIA DE PVPL 22 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 270 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 210 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
WTL 50 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
PARK SŁONECZNY CIECHANÓW SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
PARK LEWAŁD SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
FW GUMIENICE SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
FARMA WIATROWA SZYBOWICE SP. Z O.O.	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	50,00%
DEVOZE SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
SOLAR KAZIMIERZ BISKUPI SP. Z O.O. (dawniej NEO SOLAR KAZIMIERZ BISKUPI SP. Z O.O.)	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	50,00%
PV KADŁUBIA 2 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
PV SZCZEPANÓW SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	100,00%
ONDE GmbH	Niemcy, Düsseldorf	rozwój działalności wykonawczej w OZE	100,00%	100,00%
INVEST PV	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	0,00%
SPV CZERWONA WODA	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	0,00%

6. NOTY POZOSTAŁE

Spółka ONDE S.A. posiada następujące udziały spółek współzależnych konsolidowane metodą praw własności i klasyfikowane jako długoterminowe aktywa finansowe:

Długoterminowe aktywa finansowe	2023	2022
SOLAR SERBY SP. Z O.O. (dawniej AZURYT 6 INVESTMENTS SP. Z O.O..)	14 687	14 687
KWE SP. Z O.O.	11 232	11 232
FARMA WIATROWA SZYBOWICE SP. Z O.O.	5 287	5 287
SOLAR KAZIMIERZ BISKUPI SP. Z O.O. (dawniej NEO SOLAR KAZIMIERZ BISKUPI SP. Z O.O.)	22 681	22 681
ONDE Beteiligungs GmbH	118	118
Udział w zyskach/ (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	(2 052)	(927)
Razem	51 953	53 078

	SOLAR SERBY SP. Z O.O.	KWE SP. Z O.O.	FARMA WIATROWA SZYBOWICE SP. Z O.O.	SOLAR KAZIMIERZ BISKUPI SP. Z O.O.
Wybrane pozycje bilansowe:				
AKTYWA, w tym:	5 883	4 746	6 425	9 435
Aktywa trwałe	3 828	3 901	3 921	6 458
Aktywa obrotowe	2 055	845	2 504	2 977
Środki pieniężne	27	17	-	45
PASYWA, w tym:	5 883	4 746	6 425	9 435
Zobowiązania długoterminowe, w tym:	4 862	5 500	6 062	6 569
Zobowiązania finansowe	4 862	5 500	6 062	6 569
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	1 448	201	20	504
Zobowiązania finansowe	1 045	-	-	-
Skrócony rachunek wyników:				
Zysk netto za okres obrotowy	(704)	(824)	(389)	(334)
Inne pozycje wynikowe:				
Koszty finansowe	111	200	378	400

Okres obrachunkowy spółek współzależnych jest taki sam, jak w jednostce dominującej. W spółkach tych nie występują żadne ograniczenia co do dysponowania środkami pieniężnymi w przypadku potencjalnych wypłat dywidend i spłat pożyczek.

6. NOTY POZOSTAŁE

Nabycie jednostek obejmujących grupę aktywów nie stanowiących przedsięwzięcia

W dniu 7 lipca 2023 r. Spółka ONDE S.A. zawarła umowy nabycia 100% udziałów od jednostek niepowiązanych w dwóch spółkach SPV Czerwona Woda Sp. z o.o. oraz w PV Invest Sp. z o.o. będących właścicielami projektów dwóch elektrowni fotowoltaicznych zlokalizowanych w województwie dolnośląskim. Jeden projekt znajduje się na bardzo zaawansowanym etapie rozwoju i posiada pozwolenie na budowę. Drugi projekt także posiada pozwolenia na budowę, jednakże jest na etapie pozyskiwania warunków przyłączenia do sieci. Cena nabycia projektów została ustalona na zasadach rynkowych, wyniosła 13,6 mln zł i została rozliczona w środkach pieniężnych. Koszty transakcyjne dotyczące tej transakcji były nieistotne. W skład majątku spółki wchodzi umowa dzierżawy gruntów określająca powierzchnię pod budowę farm fotowoltaicznych, decyzje środowiskowe, warunki zabudowy i środki pieniężne. Spółka nie generuje przychodów oraz nie posiada określonych procesów i pracowników, dlatego też transakcja została zakwalifikowana jako nabycie aktywów nie stanowiące nabycia przedsięwzięcia. Nabycie aktywów rozliczane jest poprzez alokację ceny nabycia do poszczególnych nabytych składników aktywów, na bazie ich relatywnych wartości godziwych. Spółka ONDE oceniła, iż cena zapłacona zostanie alokowana głównie do nabytego stadium wykonalności budowy farmy fotowoltaicznej w nabytych lokalizacjach, które w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy ONDE zostało ujęte jako zapasy, gdyż farmy fotowoltaiczne budowane będą w celu ich sprzedaży w toku normalnej działalności Grupy. Zidentyfikowane łącznie aktywa netto obu spółek wyniosły 5.748 tys. zł, a spółki nie stanowiły przedsięwzięcia w rozumieniu MSSF 3, a nadwyżki ceny nabycia nad wartością aktywów netto została rozliczona w środkach trwałych przejętych jednostek.

Sprzedaż udziałów w jednostkach zależnych

W dniu 30.06.2023 nastąpiła sprzedaż 100% udziałów w spółce Cyranka Sp. z o.o. do jednostki niepowiązanej. Cena transakcji wyniosła 74.900 tys. zł., skorygowana o wartość zadłużenia zewnętrznego spółki Cyranka Sp. z o.o. Wynik na transakcji zaprezentowano w sprawozdaniu z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów w szyku rozłącznym, w liniach przychód ze sprzedaży dóbr i usług oraz koszt sprzedanych dóbr i usług.

6.12. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Poniższe tabele przedstawiają łączne kwoty transakcji zawartych przez Grupę ONDE z podmiotami powiązаныmi w ramach Grupy Erbud S.A. za okres zakończony dnia 31 grudnia 2023 r. oraz za okres zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku.

	2023			2022		
	Jednostka Dominująca w Grupie kapitałowej Erbud	Spółki zależne GK Erbud	Razem	Jednostka Dominująca w Grupie kapitałowej Erbud	Spółki zależne GK Erbud	Razem
Należności z tytułu dostaw i usług	6	605	611	603	1 420	2 023
Udzielone pożyczki	-	36 505	36 505	-	8 070	8 070
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	3 748	890	4 638	3 555	429	3 984
Przychody ze sprzedaży	36	1 769	1 805	37	400	437
Przychody z tytułu odsetek od pożyczek	-	1 360	1 360	-	719	719
Zakup dóbr i usług	16 798	4 656	21 454	8 587	3 998	12 585

Na dzień przekazania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego członkowie Zarządu oraz prokurenci nie posiadają żadnych świadczeń opartych na opcjach.

6. NOTY POZOSTAŁE

Transakcje z kluczowymi członkami kadry kierowniczej

Wynagrodzenie naliczone za rok obrotowy członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej zaprezentowano w poniższej tabeli:

	2023	2022
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	5 715	6 171
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	762	522
Razem	6 477	6 693

Akcjonariusz	2023		2022	
	Liczba akcji/głosów	% udziału w kapitale zakładowym w głosach na WZA	Liczba akcji/głosów	% udziału w kapitale zakładowym w głosach na WZA
Jacek Leczkowski	3 530 612	6,48%	3 530 612	6,48%
Agnieszka Głowacka	136 768	0,25%	136 768	0,25%
Paweł Średniawa	117 831	0,22%	117 831	0,22%
Marcin Szerszeń	105 206	0,19%	105 206	0,19%
Piotr Gutowski	105 206	0,19%	105 206	0,19%
Jacek Socha	43 743	0,08%	43 743	0,08%
Michał Otto	44 558	0,08%	44 558	0,08%
Razem	4 083 924	7,49%	4 083 924	7,49%

6.13. ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO

9 stycznia 2024 r. Spółka spłaciła pożyczkę w wysokości 10 mln zł otrzymaną od ERBUD S.A. na podstawie umowy zwartej 5 lipca 2023 r.

22 stycznia 2024 r. ONDE S.A. wraz ze spółką ERBUD S.A. podpisała z HSBC Continental Europe List Zmieniający Nr 2 do znaczącej Umowy kredytowej zawartej na podstawie „Listu dotyczącego usług wsparcia handlu Nr 24/2021”. Na mocy umowy strony ustaliły możliwość korzystania przez ONDE S.A. oraz ERBUD S.A. z limitu na gwarancje bankowe i akredytywy w wysokości 74 mln zł do 31 października 2024 r.

8 marca 2024 r. ONDE S.A. oraz Goalscreen Holdings Limited (spółka działająca zgodnie z prawem Cypru, z siedzibą w Larnace) zawarły ze spółką należącą do Grupy Orlen – tj. z Energa Green Development sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku – przyrzeczoną umowę sprzedaży 100% udziałów (każdy ze Sprzedawców po 50% udziałów) w spółce Farma Wiatrowa Szybowice sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Cena sprzedaży przypadająca dla ONDE SA to kwota ok. 31,4 mln PLN. Farma Wiatrowa Szybowice sp. z o.o. jest właścicielem projektu farmy wiatrowej pod nazwą Szybowice, o mocy zainstalowanej 37,4 MW, zlokalizowanej w gminie Prudnik.

8 marca 2024 r. Spółka zawarła z Farmą Wiatrową Szybowice umowę, której przedmiotem jest generalne i kompleksowe wykonawstwo projektu farmy wiatrowej o całkowitej łącznej wartości ok. 105 mln zł netto. Termin realizacji kontraktu to 21 miesięcy od dnia wydania przez Farmę Wiatrową Szybowice polecenia rozpoczęcia prac.

Umowa ta wejdzie w życie z dniem otrzymania przez ONDE od Farmy Wiatrowej Szybowice polecenia rozpoczęcia prac. Strony ustaliły, że polecenie rozpoczęcia prac musi zostać wydane do 22 marca 2024 r.

12 marca 2024 r. Spółka podpisała znaczącą umowę kredytu odnawialnego na finansowanie i refinansowanie projektów OZE. Umowa kredytu odnawialnego dotyczy finansowania lub refinansowania poniesionych w ciągu 6 miesięcy poprzedzających finansowanie nakładów inwestycyjnych związanych z:

6. NOTY POZOSTAŁE

- nabyciem 100% udziałów w spółce celowej prowadzącej projekt OZE,
- zaliczkami przyłączeniowymi oraz innymi opłatami na rzecz przedsiębiorstwa energetycznego w związku z umową przyłączeniową.

Na podstawie umowy bank udzieli Spółce kredytu odnawialnego w euro, w maksymalnej kwocie 20 mln euro, który to kredyt będzie udostępniany w formie ciągłych w złotych lub euro po złożeniu przez ONDE stosownego wniosku o wypłatę.

15 marca 2024 r. Spółka zawarła z PV Barlinek Sp. z o.o. umowę sprzedaży 100% udziałów za kwotę ok. 29,4 mln PLN w spółkach zależnych, tj. w spółce SPV Czerwona Woda sp. z o.o. oraz w spółce Invest PV sp. z o.o., będących właścicielami trzech projektów farm fotowoltaicznych o łącznej mocy zainstalowanej 23,1 MW. Dwa z nich, o łącznej mocy zainstalowanej 18,72 MW, są aktualnie w fazie budowy, a jeden projekt o łącznej mocy zainstalowanej 4,42 MW znajduje się w fazie dewelopmentu.

Podpisy Członków Zarządu

Paweł Średniawa
/Prezes Zarządu/

Piotr Gutowski
/Wiceprezes Zarządu/

Marcin Szerszeń
/Wiceprezes Zarządu/

Marek Marzec
/Wiceprezes Zarządu/

Toruń, 26 marca 2024 roku